

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Mezőhegyes Város Önkormányzata

2023 -2028.

Felülvizsgálva 2025. évben. A változások kék színnel kerültek jelölésre.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	1
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	56
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	76
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	78
Jövőképünk.....	79
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	80
3. Megvalósítás	86
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	86
3.2 A megvalósítás folyamata	86
3.3 Monitoring és visszacsatolás	88
3.4 Nyilvánosság	88
3.6 Érvényesülés, módosítás	89
4. Elfogadás módja és dátuma	90

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Mezőhegyes Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A régészeti kutatások eredményei alapján joggal állíthatjuk, hogy Mezőhegyes igazgatási területének több része már az időszámítás előtt is lakott hely volt. A honfoglalás idején a terület a Csanád nemzetséghez tartozó Ajtony tulajdona volt mindaddig, amíg Szent István, mint lázadót meg nem ölte. A tatárjárás idején a terület – hasonlóan Magyarország más területeihez – a közelben lezajlott csata miatt elnéptelenedett. A tatárjárást követően IV. Béla kunokat igyekezett betelepíteni, ez azonban nem járt eredménnyel, ezért a XIV. századtól ismét magyarokkal népesítették be a vidéket. A mai közigazgatási terület elnevezései közül több is valaha volt faluhelyeket jelölnek (Csatókamarás, Fecskés, Pereg, Árokpuszta).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Mezőhegyes nevét 1421-ben említik először írásos emlékek.

A törökök ezt a területet is leigázták, a fennhatóság megszűnését követően, mintegy további 100 évig lakatlan füves pusztá maradt. A pusztá tulajdonjoga az 1700-as évek elején visszaszállt a kincstárra.

Az 1785-ös év fordulópont Mezőhegyes történetében. II. József 1784. december 20-án aláírt és 1785-ben kiadott rendeletével alapította Mezőhegyest annak érdekében, hogy a lótenyésztés felvirágozzon és a parasztemberek is jó vérvonalú lovakat használhassanak. Az alapítólevél Mezőhegyesen levő példánya a II. Világháború alatt elkallódott, a másik példányát pedig Torontál vármegye levéltárában helyezték el. A tenyésztésre és a tartásra a mezőhegyesi pusztát helyszínnek Csekonics József százados választotta. Az építkezéseket ezt követően kezdték meg, melyet 1787 nyarán maga a császár is megtekintett. Kozma Ferenc miniszteri biztos kitűnő lótenyésztői érzelme és Csekonics József érdeme, hogy a magyar lótenyésztés nem esett áldozatul a török világ után megindult avatatlan kísérletezésnek, hogy a mezőhegyesi ménesnek európai, és a mai napig világszerte számottevő híre van.

A település 1971-ben kapott nagyközségi címet.

1984-ben - a nagyközségek közül elsőként - a Magyar Urbanisztikai Társaság Hild-emlékéremmel tüntette ki. Mezőhegyest 1989. március 1-jén nyilvánították várossá.

Városunk hazánk délkeleti részén az országhatárhoz közel terül el. Földrajzi fekvése szerint az é.sz. 46° 19', a k.h. 20° 49' koordinátái határozzák meg központját.

A belterület - Mezőhegyes 15 549 hektáros területéből - 367 hektárt foglal magába.

Nagyobb lélekszámban lakott majorok: Ómezőhegyes, Belsőperegpuszta, Kamaráspuszta, Külsőpereg-Rákóczi major.

Közúton Békéscsaba felől Tótkomlóson és Mezőkovácsházán, Szeged felől Makón és Pitvaroson, Orosháza felől Tótkomlóson

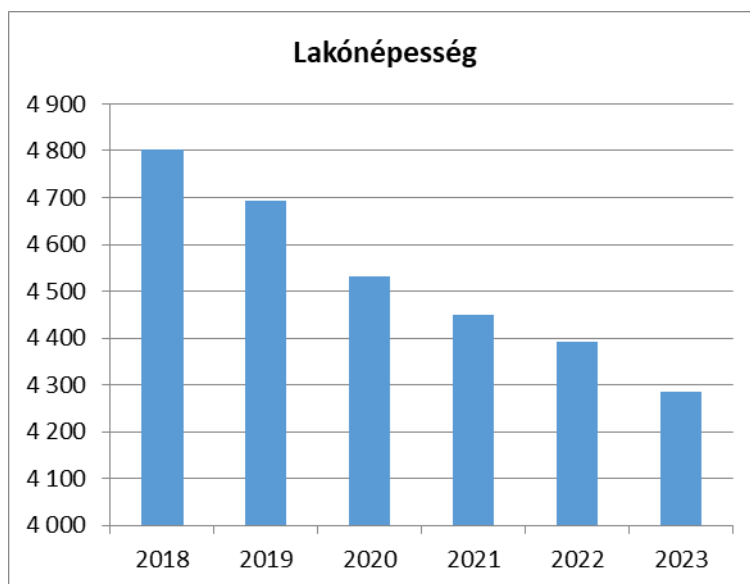
keresztül, illetve Battonya felől közelíthető meg. Az M43-as autópálya Mezőhegyest köti össze Szeged térségével, illetve Budapest irányába.

A MÁV üzemeltetésében Mezőhegyesen vasútállomás működik, állomásfőnökséggel, jegyirodával. Feladata a személy- és áruszállítás lebonyolítása. Kiterjed a Békéscsaba- Kétegyháza – Mezőhegyes-Újszeged és az Orosháza-Mezőhegyes-Battonya közötti vonalszakaszokra.

A mezőhegyesi lakosság foglalkoztatását érzékenyen érintette az 1997-ben történt 110 éves cukorgyár megszüntetése.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	4 802	bázis év
2019	4 693	97,73%
2020	4 531	96,55%
2021	4 449	98,19%
2022	4 393	98,74%
2023	4 286	97,56%
2024	4306	89,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség száma az év végén	
Év	Fő
2018	5090
2019	5051
2020	4945
2021	4855
2022	4761
2023	4673
2024	4588

Forrás: TEIR, Önkormányzat

Állandó népesség: az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek adatait tartalmazza, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Ebbe a csoportba tartoznak azok a személyek is, akik valamely okból (munkavállalás, tanulás, stb) átmenetileg külföldön tartózkodnak, de bejelentett lakóhelyük (lakásuk) az adott területen van.

2025. január 1. napján Mezőhegyes település állandó lakosainak száma: 4.588 fő.

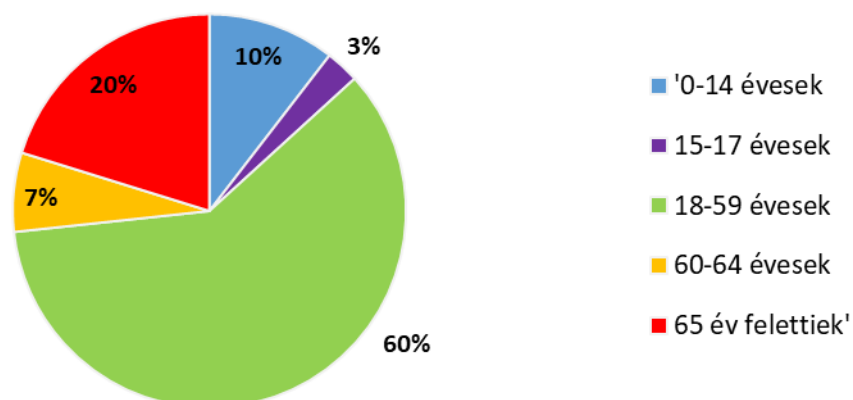
Lakónépesség: azok a személyek tartoznak ide, akiknek egyetlen lakóhelyük az összeírás helye, illetve ha több lakóhellyel rendelkeznek, az összeírás helyét tekintik életvitelszerű lakóhelyüknek, éjszakai pihenésüket általában, a hét nagyobb részében ott töltik. A népszámlálási lakónépesség a tényleges népességet jelenti.

2025. január 1. napján Mezőhegyes település lakónépesség száma: 4.306 fő.

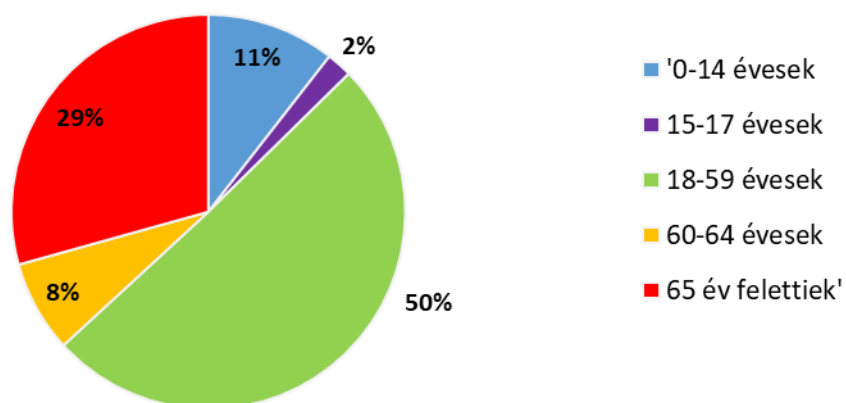
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 341	2 514	4855	48,22%	51,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			106	2,18%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	245	265	510	5,05%	5,46%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	53	118	1,34%	1,09%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 406	1 270	2676	28,96%	26,16%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	152	189	341	3,13%	3,89%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	473	737	1210	9,74%	15,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

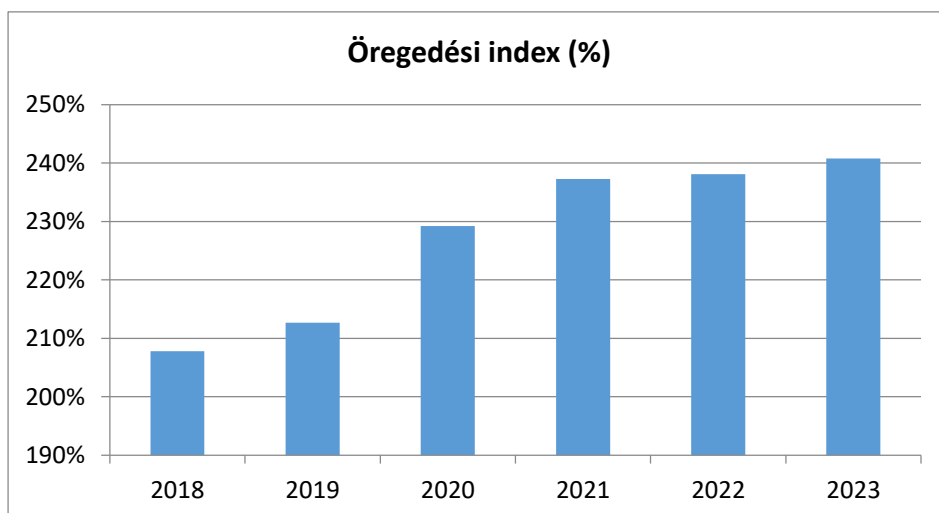
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Mezőhegyes lakosságának száma évről évre csökkenést mutat. Komoly visszaesés figyelhető meg [a 2022-ről a 2023-as évre](#) vonatkozóan. A lakosságszám csökkenésének legfőbb okai: a születések kevés száma, az elvándorlás illetve az elhalálozás.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	1 120	539	207,79%
2019	1 157	544	212,68%
2020	1 185	517	229,21%
2021	1 210	510	237,25%
2022	1 212	509	238,11%
2023	1 199	498	240,76%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-7,21
2019	-10,53
2020	-21,47
2021	-6,68
2022	-8,14
2023	-12,90

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Mezőhegyes Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak, helyzetük javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek mindenek felett álló érdekeinek képviseletét.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek otthoni ellátására, széleskörű szociális, mentális és egészségügyi ellátására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölését.

Különös figyelmet fordítunk, hogy a fogyatékkal élők egyenlő eséllyel férjenek hozzá a szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mezőhegyes Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel, a Békéscsabai Tankerületi Központtal és a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt-vel.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Mezőhegyes Város Önkormányzatának alapvető célja, hogy városunk olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő

csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021. június 30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Képviselő-testület 2012-ben elfogadta az egyes szociális ellátásokról és szolgáltatásokról szóló 6/2012. (II.29.), valamint a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 14/2012. (IX.5.) önkormányzati rendeletét, melyek azóta módosításra kerültek. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja továbbra is, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszer egyre több követelménynek kell, hogy megfeleljen a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, az eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján szükség szerint felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.]

2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) – 2025-ben megkezdődik egy új stratégia kidolgozása

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024-2034)

A HEP-ekben leképződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció

[Gazdasági program \(2025-2029\)](#)

Szolgáltatástervezési Koncepció

Településrendezési terv (Módosítás alatt)

Településközi együttműködés

Településszerkezeti tervek

Vagyongazdálkodás

[Zöld infrastruktúra fejlesztési és fenntartási akcióterv \(2022\)](#)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Mezőhegyes város tagja a Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulásának. A kis- és közepes nagyságú falvak mellett 4 várost is tömörítő szervezet székhelye Mezőkovácsháza.

A társulás az itt élő, 40 ezer fős lakosság szolgálatára tevékenykedik, fő célja, hogy a kistérségben a források célszerű és optimális felhasználásával egyre magasabb színvonalon lássa el feladatát. Ennek érdekében számos stratégiai programot dolgozott ki, melyek a jövő feladatait, elképzeléseit tartalmazzák. Ezek a fejlesztési koncepciók segíthetnek abban, hogy a kistérség kiemelkedjen a több évtizede tartó hátrányos helyzetéből.

A Járási Hivatalok a közigazgatási ügyintézkést igyekszik hatékonyabbá tenni. Kidolgozza a kistérségre vonatkozó Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciót.

Tagjai: Almáskamarás, Battonya, Dombegyház, Dombiratos, Kaszaper, Kevermes, Kisdombegyház, Kunágota, Magyardombegyház, Medgyesbodzás, Medgyesegyháza, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Nagykamarás, Pusztatottlaka.

[Mezőhegyes Város Képviselő testülete 2025. év elején döntött arról, hogy Dombegyház és Térsége Önkormányzati Társulás néven, Dombegyház székhellyel szociális, gyermekjóléti, családsegítési, egészségügyi ellátási, térségi főépítési és területfejlesztési feladatok végrehajtására, belső ellenőrzési tevékenység ellátására, az állatvédelemhez kapcsolódó önkormányzati feladatok közös ellátására, a társulás területének összehangolt fejlesztésére, térségi közszolgáltatások biztosítására, fejlesztésre, szervezésre, intézmények fenntartására, valamint a településfejlesztés összehangolására](#)

a társult települések részvételével önkormányzati társulást hoz létre. (mezőkovácsházi járás 10 önkormányzata)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2024. évi adatok még nem elérhetőek. Ezeket a két év múlva esedékes felülvizsgálat során pótolni kell.

Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, ott a 2022.évi adatokból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kitörjenek.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhöz tartoznak.

Megyénkben a 2022.évi népszámlálás során 9561 fő, országosan 209 909 fő vallotta magát romának. Települési szinten nincs statisztikai adat a roma lakosok számáról, vélhetőleg létszámuk évről évre növekszik, napjainkban körülbelül 80-100 főre tehető.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony, vagy nem versenyképes iskolai végzettség, a munkanélküliség, a rossz egészségi állapot, a hátrányos helyzetű családok magas száma, a gyermekszegénység.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

A munkaviszonnyal nem rendelkező emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadóan a motiváció hiánya, a társadalmi előítélet jelenléte.

A lakosok egy része szerény, meglehetősen szűkös anyagi körülmények között él. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása ma már egyre nehezebb. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait felélte, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik a fiatalokat (ha megtehetik). Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj és a családi pótlék tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak bizonyos társadalmi rétegeknek.

A családok saját tulajdonú családi házakban, lakásokban illetve bérlakásokban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetéről, a tulajdonosok igényéről, igényességéről függően karbantartottak. A lakások kb.: 60 %-a összkomfortos. A házak nagy része szépen gondozott.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

„A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez.” Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	51,89	25,48
2019	51,24	25,23
2020	50,52	27,62
2021	50,09	23,07
2022	51,29	22,32
2023	50,46	19,76

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskereső támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

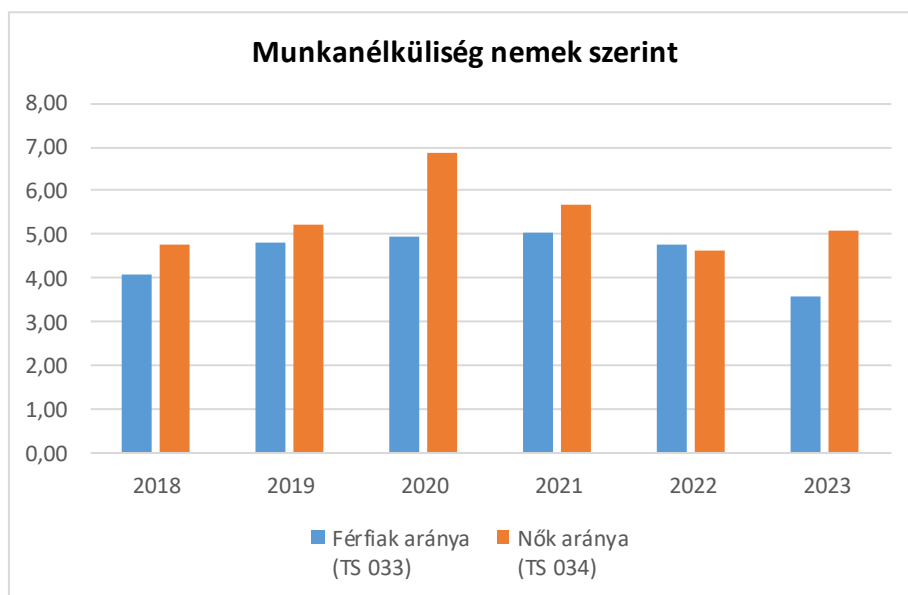
Békés Vármegyében a munkanélküliségi ráta 2025. I. negyedévében 5.6 % . A munkaerő – felmérés a 15-74 éves népességre vonatkozó adat. (Forrás: KSH/

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságát, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a.) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	4,09	4,74	4,42%
2019	4,82	5,23	5,03%
2020	4,93	6,86	5,90%
2021	5,05	5,69	5,37%
2022	4,76	4,64	4,70%
2023	3,58	5,07	4,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Mezőhegyesen a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az

arány a férfiak és nők között. Az adatok tanúsága szerint az évek előrehaladtával kitűnik, hogy a nők körében mindig magasabb volt az álláskeresők száma. (2020. és 2023. évben kiugróan magas)

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	151	168	190	168	143	128
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	8,00	7,00	7,00	5,00	4,00
	%	2,65%	4,76%	3,68%	4,17%	3,50%	3,13%
21-25 év (TS 038)	Fő	11,00	12,00	16,00	17,00	15,00	6,00
	%	7,28%	7,14%	8,42%	10,12%	10,49%	4,69%
26-30 év (TS 039)	Fő	13,00	8,00	11,00	7,00	1,00	6,00
	%	8,61%	4,76%	5,79%	4,17%	0,70%	4,69%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	11,00	11,00	12,00	9,00	10,00
	%	5,30%	6,55%	5,79%	7,14%	6,29%	7,81%
36-40 év (TS 041)	Fő	8,00	12,00	13,00	13,00	8,00	11,00
	%	5,30%	7,14%	6,84%	7,74%	5,59%	8,59%
41-45 év (TS 042)	Fő	16,00	18,00	25,00	18,00	18,00	17,00
	%	10,60%	10,71%	13,16%	10,71%	12,59%	13,28%
46-50 év (TS 043)	Fő	23,00	25,00	20,00	15,00	14,00	11,00
	%	15,23%	14,88%	10,53%	8,93%	9,79%	8,59%
51-55 év (TS 044)	Fő	13,00	23,00	30,00	16,00	20,00	12,00
	%	8,61%	13,69%	15,79%	9,52%	13,99%	9,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	15,00	21,00	21,00	27,00	20,00	16,00
	%	9,93%	12,50%	11,05%	16,07%	13,99%	12,50%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	40,00	30,00	36,00	36,00	33,00	35,00
	%	26,49%	17,86%	18,95%	21,43%	23,08%	27,34%

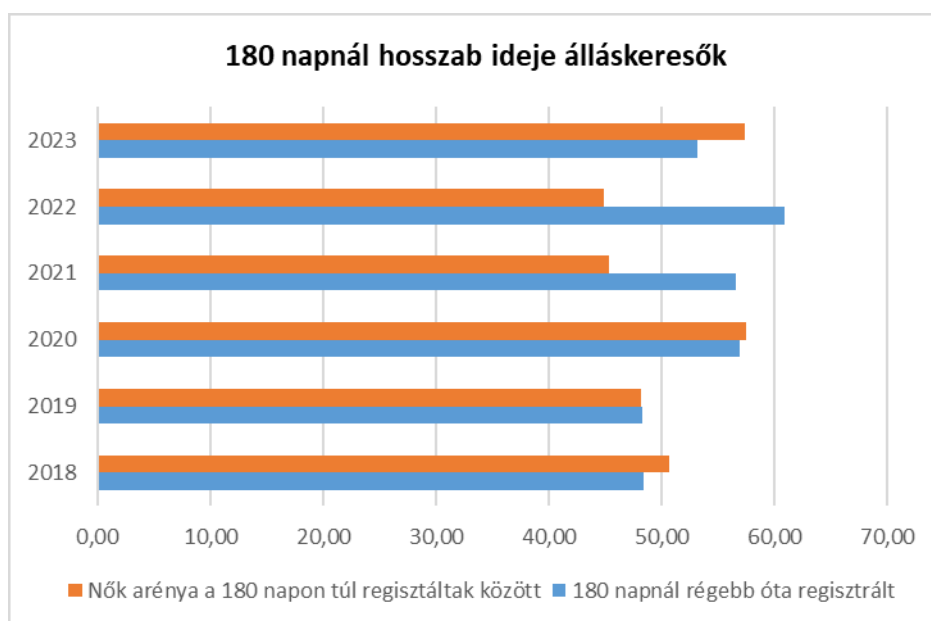
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Szinte minden korosztálynál megfigyelhető, hogy hol növekszik, hol csökken. A fiatalabb generációk elhelyezkedése könnyebb (mobilabbak, jobban tudják követni a változó világ követelményeit, a technika vívmányait), másrészt nehezebb, hiszen a munkáltatók szakmai gyakorlattal rendelkező munkavállalókat keres első körben.

Az idősebb generációk elhelyezkedését nehezítik az előbbieken felsorolt tényezők.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	48,34	50,68
2019	48,21	48,15
2020	56,84	57,41
2021	56,55	45,26
2022	60,84	44,83
2023	53,13	57,35

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre. A táblázatból kitűnik, hogy a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél igen magas. Okai lehetnek, hogy a gyermekek nevelése, gondozása mellett nehéz megoldani a munkába való visszaállást. Fontos lenne részmunkaidős állások megléte.

b.) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	151	4	2,65%	61	40,40%	86	56,95%
2019	168	3	1,79%	64	38,10%	101	60,12%
2020	190	3	1,58%	73	38,42%	114	60,00%
2021	168	3	1,79%	61	36,31%	104	61,90%
2022	143	3	2,10%	46	32,17%	94	65,73%
2023	128	2	1,56%	47	36,72%	79	61,72%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdekők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdekők elhelyezkedési esélye a településen igen nagy gondot jelent, mert helyben kevés a munkahely.

Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti.

c.) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	122	111
2019	108	84
2020	127	78
2021	90	75
2022	83	69
2023	72	69

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzat részt vesz a Kormány által meghirdetett Startmunka közfoglalkoztatási programban.

A létszám évről évre csökkenő tendenciát mutat. 2024. évben 44 fő, 2025. évben 42 fő került alkalmazásra.

d.) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői, közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Mezőhegyes viszonylag nagy távolságra helyezkedik el a környező nagyvárosoktól. Mezőhegyes-Békéscsaba távolság: 57,4 km, Mezőhegyes-Szeged távolság: 64 km. A városoktól való távolsága miatt az ingázás nehezebben megoldható, a városokba történő bejutás több időt vesz igénybe. A tömegközlekedési lehetőségek közül a busz és vonatközlekedés közvetlenül megoldható a településről.

A településen élő lakosok közül többen átjárnak Orosházára (32 km) és Makóra (27,98 km) dolgozni.

Helyben a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. a város legnagyobb foglalkoztatója.

Mezőhegyes Város Önkormányzata, mint munkáltató szintén a nagyobb foglalkoztatók közé sorolandó.

A 2019-2024-es időszakban elindult egy bővítési és modernizációs folyamat a megye infrastruktúráját és intézményi bázisát tekintve.

Az elmúlt két évben pályázat útján kiépült tíz kilométeres kerékpárút-hálózat, mely segíti a munkahelyre való eljutást, illetve a különböző turisztikai látnivalók megközelíthetőségét. (Fejlesztés megvalósítói Megyei Önkormányzat, Helyi Önkormányzat)

A város földrajzi, demográfiai és egyéb adottságai kevésbé teszik vonzóvá azt, hogy a nagyobb vállalkozások ide települjenek.

A település ipari területét többszöri próbálkozás során sem sikerült hasznosítani.

e.) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	151	4
2019	168	10
2020	190	11
2021	168	9
2022	143	10
2023	128	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen elsősorban az Önkormányzat és intézményei, a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. kötik magasabb iskolai végzettséghez a munkaköröket, de a kisebb vállalkozások sem működhetnek szaktudás nélkül, mely feltételezi a megfelelő képesítést.

A településen élő, itt született és leszármazott lakosokra nem jellemző az alacsony, 8 általános iskolai végzettség. Ez elsősorban az elmúlt években betelepült, ide költözött személyekre igaz. Képzéseket, átképzéseket a Mezőkovácsházi Munkaügyi Központ szervez, illetve a környező települések.

f.) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezet a településhez legközelebb a 12,53 km-re Mezőkovácsházán található. A Békés Vármegyei Kormányhivatal Mezőkovácsházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya lehetőséget biztosít többek között a felnőttképzésben való részvételre, a 8 általános iskolai végzettségűek felzárkóztató képzésére. Mezőhegyes Város önkormányzata a foglalkoztatási osztállyal folyamatosan együttműködve igyekszik a foglalkoztatáshoz való hozzáférést biztosítani.

g.) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat igyekszik a hátrányos helyzetű csoportok –köztük a mélyszegénységben élők és romák – közfoglalkoztatásba való minél nagyobb arányú bevonására. A saját fenntartású intézményekben való foglalkoztatás csak abban az esetben megoldható, ha a munkavállaló rendelkezik a szükséges végzettséggel, ezért a kínáló képzési lehetőségek kihasználására nagy hangsúlyt próbál fektetni az önkormányzat. A képzettek kisegítenek óvodában, konyhán. A közfoglalkoztatottak nagy része azonban képzettség nélküli. A segédmunkások az intézményekben karbantartói munkát, a zöldterületek gondozását, karbantartását, parlagfű mentesítést, a kerékpárutak csapadékelvezetőinek tisztítását végzik.

h.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetről nincs tudomásunk. Ha az előítélet mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

i.) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A lakosság minden tagjának lehetősége van a helyi könyvtárban digitális eszközök használatára, kettő asztali számítógép biztosítja az internetelési lehetőséget ingyenesen. Használatukhoz a könyvtári dolgozók bármikor segítséget nyújtanak.

Település: Mezőhegyes	
Digitális tevékenység	4496
· Nem végez digitális tevékenységet	1037
· Alapszintű digitális tevékenységet végez	1291
· Középszintű digitális tevékenységet végez	1753
· Magas szintű digitális tevékenységet végez	207
· 6 évesnél fiatalabb személy	208

Forrás: 2022. KSH

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek figyelembevételével alkotta meg a Képviselő-testület az egyes szociális ellátásokról és szolgáltatásokról szóló 7/2015. (II. 26.) önkormányzati rendeletét.

A szociális törvény célja:

„1. § (1) E törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

(2) A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

2. §^{*} (1) Mindenki felelős önmagáért.

(2) Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes, őt - a képességeik és lehetőségeik szerint, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rokontartásra vonatkozó szabályai szerinti sorrendben - a hozzátartozók segítik.

(3) Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes és a hozzátartozók (2) bekezdés szerinti gondoskodásra vonatkozó köteleességüket nem teljesítik, az egyén lakóhelye szerinti települési önkormányzat jogszabályban meghatározott feltételek szerinti gondoskodási kötelezettsége áll fenn.

(4) Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes, és a hozzátartozók a (2) bekezdés szerinti, a települési önkormányzat pedig a (3) bekezdés szerinti gondoskodásra vonatkozó köteleiséget nem teljesítik, az államnak jogszabályban meghatározott feltételek szerinti kötelezettsége áll fenn.

(5) Az állam és a települési önkormányzat a szociális gondoskodás feltételeinek biztosításával összefüggő feladatainak ellátása során együttműködik az egyházi és civil szervezetekkel.

(6) A szociális intézmények és intézkedések rendszerének kialakítása és működési kereteinek biztosítása az állam és a települési önkormányzat feladata e törvényben meghatározott módon.”

A szociális ellátás formái:

„25. § (1) A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására, illetve a különös méltánylást érdemlő személyes élethelyzetére figyelemmel **pénzbeli szociális ellátás** nyújtható.

(2) ^{*}A különös méltánylást érdemlő személyes élethelyzetre figyelemmel nyújtható pénzbeli szociális ellátás a tartós ápolást végzők időskori támogatása.

(3) ^{*}Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

a) a járási hivatal - az e törvényben meghatározott feltételek szerint -

aa) időskorúak járadékát,

ab) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ac) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,

ad) gyermekek otthongondozási díját,

ae) a 41. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat, a 43. § szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: kiemelt ápolási díj), a 43/A. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: emelt összegű ápolási díj);

b) a képviselő-testület - az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint - települési támogatást állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások)."

„47. §^{*} (1) Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal

a) az 50. § (1) bekezdése szerinti alanyi közgyógyellátást, illetve az 50. § (2) bekezdése szerinti normatív közgyógyellátást, és

b) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.”

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	151	4,80%	66	43,71%
2019	168	5,61%	73	43,45%
2020	190	6,72%	67	35,26%
2021	168	6,16%	60	35,71%
2022	143	5,35%	58	40,56%
2023	128	4,94%	52	40,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők száma magasabb, mint az ellátottak száma, ami azt jelenti, hogy nem minden munkanélküli regisztráltatja magát annak érdekében, hogy ellátásban részesüljön. Sok esetben fel kell hívni a figyelmüket, hogy jelentkezzenek a Munkaügyi Központban, hogy valamilyen ellátást kaphassanak, vagy legalább regisztrált munkanélküliek legyenek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	24	15,89%	27	17,87%	90	59,60%
2019	32	19,05%	36	21,70%	105	62,50%
2020	51	26,84%	44	23,32%	118	62,11%
2021	43	25,60%	50	29,48%	103	61,31%
2022	24	16,78%	40	27,94%	82	57,34%
2023	17	13,28%	7	5,16%	69	53,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatokból kitűnik, hogy 2018-2020-ig emelkedő tendenciát mutatott a munkanélküliség, azonban 2020-2023-ig némi csökkenés volt tapasztalható.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	13
2019	12
2020	12
2021	12
2022	12
2023	11

Forrás: TeIR, KSH

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, melynek feltételeit a szociális törvény szabályozza. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	2874	0	0,00	57,48	63,64	76,51
2019	2874	0	0,00	57,48	63,43	76,30
2020	2874	0	0,00	57,48	63,36	75,99
2021	2878	4	1,39	57,51	63,27	75,89
2022	2833	0	0,00	54,08	64,56	77,30
2023	2833	0	0,00	54,08	65,30	78,15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Népszámlálás éve	2022	2011	2001
Mutató			
Település, járás, vármegye, régió: Mezőhegyes			
Komfortosság	2150	2459	2521
· Összkomfortos	865	974	962
· Komfortos	1161	1194	1087
· Félkomfortos	27	86	66
· Komfort nélküli	92	196	336
· Szükség- vagy egyéb lakás	5	9	70

Forrás: KSH 2022.

A mezőhegyesi lakosok saját tulajdonú családi házakban, panellakásokban, illetve bérlakásokban élnek.

A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs.

a.) Bérlakás állomány

A környező településekhez viszonyítva Mezőhegyesen jelentősen nagyobb a bérlakások száma a magántulajdonban lévők mellett.

A majorokban a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság a bérlakások egy részét értékesítette.

A külterületi lakások túlnyomó része igen rossz állapotban van, a bérlőkben tulajdonosi szemlélet általában nem alakult ki, a minimális állagmegóvást sem végzik el a sokszor évtizedeken keresztül lakott lakáson.

Jelenleg az Önkormányzat 44 (+ 3 szociális bérlakás pályázat útján) bérlakással rendelkezik, melyből 35 lakott, a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. 74 belterületen lévő bérlakással rendelkezik, melyből 50 lakott, a külterületen lévő bérlakások száma is magas, de annak zöme lakatlan.

b.) Szociális lakhatás

Mezőhegyes Város Önkormányzatának, az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 10/2013. (V.6.) önkormányzati rendelete alapján a lakások bérbeadhatóak:

- a) szociális helyzet alapján,
- b) közérdekből,
- c) költségelven,
- d) piaci alapon,
- e) szociális intézményből elbocsátott korábbi bérlő részére
- f) elővásárlási jog érvényesítésével szerzett lakás esetében az adós, zálogkötelezett részére
- g) törvényben és e rendeletben előírt elhelyezési, bérbeadási kötelezettség alapján, vagy
- h) szükségülakásként.

A bérbeadás feltételeit a rendelet részletesen szabályozza.

Mezőhegyes Város Önkormányzata pályázat útján 3 szociális bérlakás építését valósította meg, melyet a szegregációs területről bekötözők vehették birtokba.

c.) Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
Nem releváns.

d.) Lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2020	88	4
2021	81	3
2022.	65	14
2023.	231	14
2024.	195	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati

Az egyes szociális ellátásokról és szolgáltatásokról szóló 7/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet szabályozza a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtható települési támogatást.

2022. évben a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. a mezőhegyesi rászoruló családok részére 500 m3 rönk tűzifát ajánlott fel, mely nagy segítséget jelentett az arra rászoruló családoknak a téli hónapokban.

e.) Eladósodás

A leromlott állagú lakások értékesítése komoly szociális problémát okozott és okoz ma is, mivel a vásárlók zöme szinte az ország minden tájáról idevándorolt, egzisztenciát, illetve egész vagyont veszített személyekből és családokból kerül ki, akik szociális ellátásból éltek előző lakhelyükön is, s itt is igénylőként jelennek meg.

A beköltözés után a megvásárolt lakást nem tudják fenntartani, fűteni, s megélhetési gondjaik is vannak. Egyfajta elnéptelenedés is jellemzi a majorokat. A megüresedett lakásokat magánvállalkozók vásárolták meg, ahol állattartással foglalkoznak. Az utóbbi években mindinkább piaci alapokra helyeződik a bérlakások bérleti díja.

A lakosság egy része számára komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek. Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet az önkormányzat.

f.) Lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település szerkezetéből adódóan a lakások állapota rendkívül különböző.

Az Ómezőhegyes településrészen tapasztalható leginkább a lakhatással, lakásállománnyal összefüggő kaotikus állapot. Az ún. Gépjavító mögötti rész és a régi tejház környéke rendkívül elhanyagolt. Néhol dűledező romok, lerakott szeméthalmok között lehet megközelíteni egy-egy lakás bejáratát. Számozással minden lakás rendelkezik, de keresett személyt megtalálni ismeretség nélkül csak kérdezősködve lehet. A rendezetlen párkapcsolatok következtében is gyakran változik a lakók személye, előfordul, hogy a szomszéd sem tudja, ki lakik mellette. Talán a településen ez a rész a legelhanyagoltabb, a leginkább leromlott lakásállomány itt található. A belterületen is vannak rossz állapotú házak, azonban nagyrészt rendezett a település.

A majorokban a legtöbb ingatlan erősen lelakott, gondozatlan, félkomfortos, vagy komfort nélküli. Vezetékes vízhálózat nincs kiépítve, fúrt kutak biztosítják a vízellátást. Gázellátás nincs.

Ebből adódóan a külterületen a lakások ára alacsony, ezért olcsón lehet ingatlanhoz jutni. Az elmúlt években több száz km-es távolságból is költöztek ide családok, akik részletre vásároltak ingatlant.

A majori lakosság érdekében az Önkormányzat három tanyagondnoki szolgálatot tart fenn, ami rendkívüli segítséget jelent a számukra. A szolgáltatást kortól, nemtől függetlenül mindenki igénybe veheti.

A helyközi és távolsági buszjáratok ritkán fordulnak meg a majorokban, a majori bekötőknél. Naponta egy, vagy két alkalommal.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azt a területet, ahol az aktív korú népességén belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Az Önkormányzati és KSH adatok alapján a város külterületén az egykori majorságok közül, Külsőperreg-Rákóczi major rendelkezik a 314/2012-es Kormány rendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutatókkal.

A szegregáció növekvő tendenciát mutat a városi átlagtól való elmaradásban, foglalkoztatottság, iskolázottság, nyelvtudás, gazdasági aktivitás, egészségügyi állapot területén.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Mezőhegyes város területén két szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra.

A Külsőperreg-Rákóczi major (szegregátum) 8 km-re helyezkedik el Mezőhegyestől. 97 db lakás található, melynek 72,2%-a alacsony komfort fokozatú (szükség lakás, komfort nélküli és félkomfortos) lakásnak minősül. A lakott lakásokon belül pedig ez az arány 58,3%. A lakókörnyezet infrastrukturális ellátottsága elmarad a napjainkban megkívánttól. Nincs kiépítve csatornarendszer, nincs közműves vízszolgáltatás, nincs gázszolgáltatás. Az előírt ivóvízmennyiséget az önkormányzat által fúrt kút biztosítja. Egyedül a lakásokba az elektromos áram van bevezetve.

A majorban nincs közintézmény, orvosi ellátás, nincs kereskedelmi egység. A lakók mindennapi létét, a major élhetőbbé válását (bevásárlás, orvoshoz-gyógyszertárba való eljutás, stb) a tanyagondnoki szolgálat segíti, illetve a mozgóbolt.

A másik szegregációs terület az Ómezőhegyes major városrészének egy kisebb területe. Ez a major a várossal egybeépült, kedvezőbb helyzetben van, mint a külterületen lévő majorok.

b.) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Mezőhegyes város és az antiszegregációs akcióterület adatai a 2011. évi népszámlálás és a 2022. évi továbbvezetett adatok alapján

Mutatók	Terület	
	Mezőhegyes	Antiszegregációs akcióterület***
Lakónépesség 2011. október 1-jén (fő)	5 712	660
Ebből: nők	2 968	333
Lakónépesség 2022. január 1-jén* (fő)	4 610	..
Ebből: nők	2 427	..
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma (2011) (fő)	2 348	377
Ebből: nők	1 403	213
Tartós munkanélküliek száma (legalább 360 napos munkanélküliek) (2011) (fő)	108	14
Ebből: nők	61	7
Hátrányos helyzetűek száma (2011)(fő)	2 348	377
Ebből: nők	1 403	213
Indikátor PO17	0,51	0,57
Ebből: nők	0,58	0,64
Hátrányos helyzetűek forrása**	ISK	ISK

Aktív korú népesség (korcsoport 15-59 év)	Mezőhegyes	Antiszegregációs akcióterület***
Lakónépesség 2011. október 1-jén (fő)	3 311	382
Ebből: nők	1 604	175
Lakónépesség 2022. január 1-jén* (fő)	2 594	..
Ebből: nők	1 247	..
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma (2011) (fő)	564	136
Ebből: nők	312	70
Tartós munkanélküliek száma (legalább 360 napos munkanélküliek) (2011) (fő)	104	14
Ebből: nők	58	7
Hátrányos helyzetűek száma (2011)(fő)	564	136
Ebből: nők	312	70
Indikátor PO17	0,22	0,36
Ebből: nők	0,25	0,40
Hátrányos helyzetűek forrása**	ISK	ISK

* A 2011. évi népszámlálás bázisán továbbszámított értékek.

** Hátrányos helyzetűek forrása: ISK = Legfeljebb általános iskolai végzettségűek

***A lehatárolt antiszegregációs területre nem áll rendelkezésre továbbvezetett adat, így az indikátor számításánál a 2011. évi népszámlálás adatait használtuk.

Jelmagyarázat: .. = Az adat nem ismeretes.

Forrás: KSH Népszámlálási statisztika; Népszámlálás 2011

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregátumok esetében a közösségek, családok szoros kötődése tapasztalható. A fiatalabb nemzedékek elköltöznek a családi házból, de ahhoz közel, a szomszédos utcákban telepednek le.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a.) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó felnőtt - gyermek ügyeleti ellátás – nem releváns
- védőnői ellátás - 2023. július 1 napjától a Védőnői feladatellátás (közzeti) átkerült a Békés Vármegyei Központi Kórházhoz, a főállású iskolai védőnői szolgálat működtetője továbbra is az Önkormányzat maradt.
- iskola- és ifjúság egészségügyi ellátás.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatás ok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertár ak száma (TS 110)	Közzgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	3	1	1	87	22,25
2019	0	3	1	1	79	16,41
2020	0	3	1	1	82	15,37
2021	0	3	1	1	47	16,79
2022	0	3	1	1	69	16,06
2023	0	3	1	1	65	16,77

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A települési önkormányzat képviselő-testülete, a település lakosságszáma tekintetével három felnőtt és egy gyermek alapellátási körzetet alakított ki, melyet vállalkozó háziorvosok láttak el.

2024. évben egy háziorvos elhunyt, egyel pedig az Önkormányzat felmondta a feladat-ellátási szerződést.

A három háziorvosi körzetet jelenleg 2 háziorvos, a gyermekorvosi körzetet határozott idejű szerződéssel egy házi-gyermekorvos látja el.

Az Önkormányzat jövőbeni elképzelése – a település lakosságszámát figyelembe véve - hogy a három háziorvosi körzetet összevonja két vegyes körzetté, ezáltal stabilabbá, biztonságosabbá tenni mind a felnőttek és mind a gyermekek részére az egészségügyi alapellátást.

Az orvosi rendelő épülete akadálymentesített. 2018. évben a TOP-4.1.1-15 „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése Mezőhegyesen” pályázat keretén belül felújításra került a Gyermekorvosi rendelő, a Védőnői szolgálat helyisége, illetve kialakításra került egy felnőtt háziorvosi rendelő, ahol az akadálymentesítés is megvalósult. Így minden orvosi rendelő akadálymentessé vált.

Az Önkormányzat a "Mezőhegyes, Ruisz Gyula utca 1. szám alatti háziorvosi rendelő felújítása" címen pályázatot adott be, remélve ezzel, hogy sikerül ismét egy háziorvosi rendelőt felújítani. (TOP-PLUSZ-3.3.2-21-BS1-2022-00038)

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvos a mezőkovácsházi szakorvosi rendelőintézetbe utalja, illetve az orosházi kórházba. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető.

Mentőállomás Mezőkovácsházán és Tótkomlóson található.

Fogorvosi alapellátás két körzetben történik, melyet vállalkozásban álló orvosok látnak el. A rendelők energetikailag és építészeti felújításra kerültek, illetve mindkét rendelő új fogászati kezelőegységgel bővült, ezzel is javítva az ellátás színvonalát.

Az iskola- és ifjúság egészségügyi ellátást 2 iskolaorvos látja el.

2021 őszén megvalósult a Vértételi hely kialakítása, így biztosítva, hogy az itt élő emberek helyben tudják megoldani a vérvételt.

Járóbeteg szakrendelés és kórházi fekvőbeteg ellátás eltérő helyszíneken érhetőek el. A járóbeteg-szakellátási és fekvőbeteg ellátó intézmények:

- Mezőkovácsháza Vis Medica Kft.
- Orosházi Kórház
- Békés Megyei Központi Kórház (Békéscsabán és Gyulán)
- Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ

A járóbeteg szakellátás biztosítását 2025. április 1. napjától Mezőkovácsháza Város Önkormányzata a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ Intézményén keresztül látja el.

/A Vis Medica Egészségügyi Kft., mint szolgáltató az Önkormányzattal 2025. március 31. napjával a szerződést felmondta. /

2023. május 1 napjától Mezőhegyesen is, mint országosan, változott az ügyeleti alapellátás, melyet az Országos Mentőszolgálat lát el.

1. Háziorvosi ügyeleti ellátás (Mezőkovácsháza)

2. Sürgősségi ügyeleti vagy mentőellátás (Központi ügyeleti telefonszám: 1830)

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára csak részben biztosított.

A prevenció tevékenységet a gyermekorvos, a védőnői szolgálat és a háziorvosi ellátás biztosítja. Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján.

Az Alapszolgáltatási Központ lehetőségeihez mérten minden évben szervez egészségnapokat, ahol a meghirdetett szűréseket elvégzik. (Ortopédia, ultrahang)

A helyi védőnők rendelkeznek megfelelő képesítéssel, hogy a helyben lakó nők méhnyak-rákszűrését elvégezzék.

Óriási hátrány azonban, hogy a szakrendelésekre el kell utaznia vidékre, időpont egyeztetést követően, ami gyakran azt jelenti, hogy jobb esetben 2-3 héten múlva jut el az egyén a kívánt vizsgálatokra. (Mezőkovácsháza, Orosháza, Békéscsaba, Gyula)

Fontos lenne a prevenció (megelőzés), de a lakosok egy része nem fordít kellő hangsúlyt erre.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A lakosság részére fejlesztő és rehabilitációs ellátás a Békés Megyei Központi Kórház Pándy Kálmán Tagkórházában érhető el.

Mozgásszervi rehabilitációt Tótkomlóson a Rózsa Fürdő Gyógyászati Részlegén tudják igénybe venni az arra rászorulóknak.

A nevelési intézményben jelentkező magatartási, értelmi, pszichés problémák megszüntetése érdekében a gondozók, nevelők, a szociális háló közreműködésével a megfelelő helyre integrálják a problémában szenvedő gyermekeket. Településünkön logopédiai szolgálat működik a József Attila Általános Iskolában, pszichológus pedig az Alapszolgáltatási Központ telephelyén.

Az általános iskolában fejlesztő pedagógus segíti az arra rászoruló gyermekeket.

[Az Alapszolgáltatási Központ Intézményegységén belül foglalkoztatott pszichológus 2025. május 31. napjával nyugdíjba vonul. Személyét fontos lenne pótolni, mert nagy szükség lenne rá a gyermekek és a felnőttek körében egyaránt.](#)

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a köznevelési intézmény számára megszervezi a gyermekétkeztetést, az idősek klubja számára pedig az étkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az étkeztetést a József Attila Általános Művelődési Központ Centrál Étterem biztosítja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmód szerves része a sportolás is. A település sportlétesítmény hálózata folyamatosan bővült, mára már korszerű és modern sportlétesítmények állnak rendelkezésre: Tornaterem, Sportpályák, extrém-pálya, új játszóterek, kondipark. A futballpálya mellett aszfaltozott kézilabdapálya is rendelkezésre áll.

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. új, korszerű sportcsarnok építését tűzte ki célul, melynek megvalósítása a közeljövőben be is fejeződik.

A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi körülményeket figyelembe véve, a település minden lakója számára elérhető.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ, mint telephely biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás és a vállalkozás keretében működő idősek otthona intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A Mezőkovácsházi Református Egyházközség Mezőhegyes Város területén igény szerint ellátja a házi segítségnyújtást, mint szolgáltatást. (ingyenes)

A Magyar Pünkösdi Egyház -Remény és Gondoskodás Otthonápolási Szolgálat 2022. március 1-jén finanszírozási szerződést kötött a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelővel, és így Mezőhegyesen is a társadalombiztosítás terhére igénybe vehető a szakápolás és a gyógytorna/fizioterápiás szolgáltatás. (Ingyenes)

g) drogprevenció szolgáltatások;

A drogprevenció és egyéb egészségfejlesztő programok elsődleges színterei az általános iskolák és a középiskolák. Alapfokú oktatási intézményeink csatlakoztak a Magyar Rendőrség által megvalósított DADA programhoz, melyek közel húsz éve működik.

A prevenció tevékenységet rendőrök végzik, akik részletes ismeretanyagot adnak át a tanulóknak 45 perces foglalkozások keretein belül. A fő cél az, hogy a gyermekekből jogkövető felnőttek váljanak, akik képesek felismerni, elkerülni a vészhelyzeteket.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzügyi ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Településünkön népkonyha nem üzemel. /Forrás: Önkormányzat/

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	van	11 012	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet színterei közé tartoznak a munkahelyek, az önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek, és talán a legfontosabbak, a Mezőhegyesi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, a József Attila Művelődési Központ és a könyvtárak.

A civilszervezetek rendszeres üléseinek, próbáinak elsősorban a József Attila Általános Művelődési Központ ad otthont, ahol rendezvényeiket is megszervezhetik.

Azok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés, szintén az Általános Művelődési Központban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A helyi lakosok az Önkormányzat lapjából, a Mezőhegyes Városi Havi Lapból, a városi honlapról és a Mezőhegyes Város Önkormányzat facebook oldaláról tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, hírekről.

A minden hónapban megtartott Képviselő-testületi ülések nyilvánosak, illetve interneten közvetítésre kerülnek.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közbiztonság kiemelkedő feladat a városban, ugyanis sok az elmagányosodott, egyszemélyes háztartásban élő idősök száma, akik fokozottan ki vannak szolgáltatva a bűnelkövetőknek. A településen polgárőrség működik, akik a rendőrséggel együttműködve mindent megtesznek annak érdekében, hogy a mezőhegyesi polgárok biztonságban érezzék magukat. A közbiztonság növelése érdekében az Önkormányzat pályázat útján és önerőből térfigyelő kamerarendszer épített ki a város különböző pontjain.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az Európai Unió által finanszírozott EU Élelmiszersegély Program keretében több alkalommal sor került élelmiszerosztásra, melyben az Önkormányzat segítséget nyújtott.

A nehéz sorsú, szegény, hátrányos helyzetű embereknek nagy segítség a településen működő Vöröskereszt, akik tőlük telhetően minden segítséget megadnak. (Bútor, használati cikkek, ruházat, tartós élelmiszer...stb.)

A krízishelyzetben lévő rászorulóknak ingyenes étkeztetést biztosít az Alapszolgáltatási Központ.

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. is kiveszi a részét a helyi lakosok támogatásában.
(Pl.:Téli tüzelő felajánlás)

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Mezőhegyesen a 2011. évi népszámlálás során összesen 87 fő vallotta magát valamilyen hazai nemzetiséghez tartozónak, amely a lakónépesség 1,5%-a. Ez alacsonyabb az országos és a Békés megyei átlagnál is. Legtöbbször a román nemzetiséghez tartoznak a városban a 2011-es népszámlálási adatok alapján (37 fő). A román mellett legtöbbször a szlovák nemzetiséghez tartozónak vallották magukat a 2011. évi népszámlálás során a nemzetiség, az anyanyelv, vagy a családban használt nyelv alapján.

(Cigány: 10 fő, Német: 14 fő, Román: 37 fő, Szerb: 5 fő, Szlovák: 21 fő)

A városba 2019 – 2024 között működött Román Nemzetiségi Önkormányzat.

A roma lakosság nagy része az elmúlt években települt be Mezőhegyesre, létszámukat csak becsülni tudjuk, kb. 80 fő. (hivatalos statisztikai adat csak a népszámlálási adat)

e) helyi lakossági önszerveződések

Civil szervezetek:

- *Mezőhegyesi Platán SE:* 1986 óta létezik a városban ITF Taekwon-do sportkör. 1997 óta működik egyesületi formában. A létszám folyamatosan változik.

- *Sporthorgász Egyesület*

- *Városi Nőklub:* fő céljuk a szabadidő hasznos eltöltése. Vannak állandó programjaik: ünnepi megemlékezések (újév, nőnap, farsang, költészet napja), kirándulások, játékonysági tevékenység (szendvicskészítés, palacsintasütés stb.). Nagyon népszerűek a város életében is kirándulásaik.

- *Mozgáskorlátozottak Egyesülete*

- *Vakok és gyengénlátók helyi csoportja*

- *Város- és környezetvédő Egyesület*

- *Mezőhegyesi Sportegyesület*

- *József Attila Általános Iskola Gyermekeiért Alapítvány*

- *Mezőhegyes Város Fúvószenekara*

- *Gyöngyszemek Mazsorett Egyesület*

- *Egészséges Mezőhegyesért Tömegsport Egyesület*

- *Egészségünkért Természetbarát és Egészségmegőrző Egyesület*

- *Magyar Vöröskereszt Mezőhegyesi Alapszervezete*

- *Marosháti Kistérség Turizmusáért Egyesület*

- *Mezőhegyes Közbiztonságáért Polgárőr Egyesület*

- *Mezőhegyes Közbiztonságáért Polgárőrség*

- *Mezőhegyesi Állatvédők Egyesülete*

- *Mezőhegyesi Református Egyházközségért Egyesület*

- *Grand Hope Lovassport és Művészeti Egyesület*

- *Mezőhegyesi Ménes Közhasznú Sportegyesület*

- *Mezőhegyes Szakképzéséért Alapítvány*

- *Mezőhegyes Városért Közalapítvány*

- *Marosházi Kistérség Turizmusáért Egyesület*

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a településen lévő „szellemi tőkét” bevonja a város társadalmi életébe, a településfejlesztési programok előkészítésébe. Egyre nagyobb

hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A regisztrált álláskeresők száma magas.	A közfoglalkoztatás folytatása, munkaerő-piaci programok, szolgáltatások szervezése Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetű, rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők száma magas, a jelenség generációkon át öröklődik.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakosság adósságállományának újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata, életvezetési tanácsadások. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A hivatalos ügyek intézésében való járatlanság	A Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés. Kormányablak ügyintézői, Szemétszállítással kapcsolatos ügyintézés, Közjegyző ügyfélfogadása Szociális munkát végzők részéről tanácsadás, felvilágosítás a rászorulóknak
A hátrányos helyzetű csoportok rossz munkaerő piaci helyzete. A pályakezdő, tapasztalattal nem rendelkező fiatalok elhelyezkedése nehéz.	Képzések biztosításának lehetősége a munkaerő-piaci igényekhez igazítva (pl. szakács, bolti eladó, kisgépkészítő, mezőgazdasági növénytermesztő-élelmiszer-tartósítók) – az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. számú táblázat – Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 341	2 514	4855	48,22%	51,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			106	2,18%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	245	265	510	5,05%	5,46%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	53	118	1,34%	1,09%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekjóléti alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

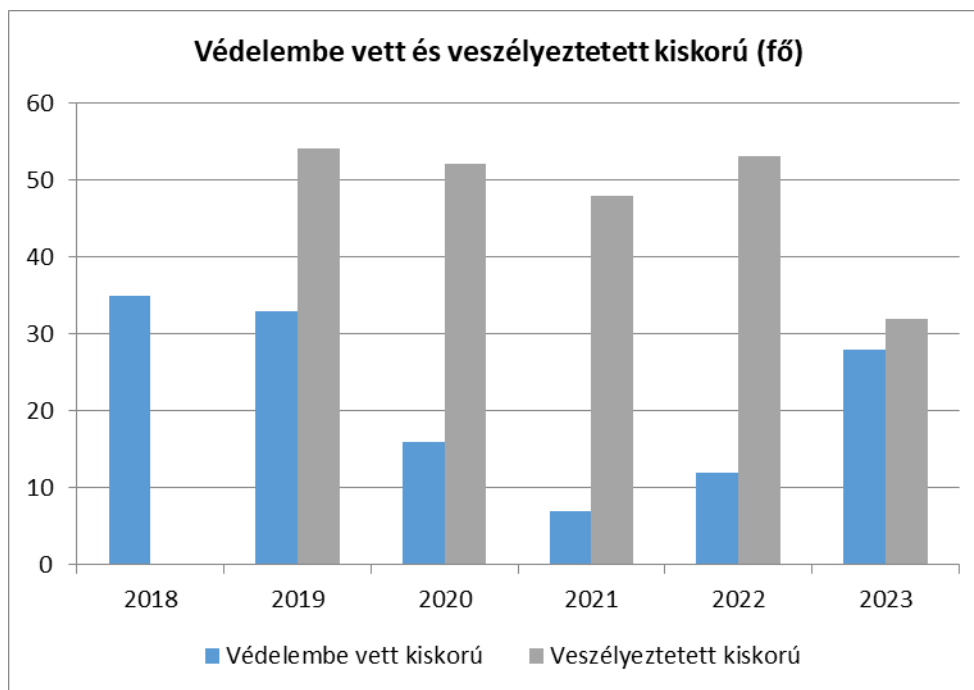
2025. január 1. napján Mezőhegyes lakónépesség száma: 4.306 fő, ebből a 18 év alattiak száma összesen: 588 fő.

Ebben a korosztályban kerülhet sor egy gyermek veszélyeztetett helyzetűvé nyilvánítására, vagy védelembe vételére.

- a) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;*

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	35	n.a.
2019	33	54
2020	16	52
2021	7	48
2022	12	53
2023	28	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a járási gyámhivatal védelembe veszi a gyermeket. Mezőhegyesen működik a Család és Gyermekjóléti Szolgálat, mely az Alapszolgáltatási Központ, mint telephely keretén belül látja el a feladatát, vezetője és dolgozói a településen élő, azt jól ismerő, helyi lakosok.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére szolgál.

A gyermekek védelmét:

- **Békés Megyei Gyermekvédelmi Partnerségi Protokoll**
- pénzbeli és természetbeni ellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások,
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések,
- az ellátások, intézkedések megtételének ellenőrzése, adatok kezelése szolgálja.

A fenti táblázat adataiból látható, hogy a településen az elmúlt öt évben ingadozik a védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma.

Természetesen, ha csak egyetlen esetre kerülne sor, az is sok, mert az a gyermek fejlődését, jövőjét veszélyezteti. Az életben egy ilyen szituáció, indíttatás a felnőttkorra is kihatással lehet. A korábbi években inkább iskolai hiányzás miatt volt szükség a védelembevételre, a jelenlegi helyzetben már felmerülő probléma a családok megélhetése, ez családi konfliktusokhoz vezet, és előfordul a gyermekek elhanyagoltsága is.

A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen. Településünkön kiválóan, összehangoltan működik a jelzőrendszer.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	147
2019	149
2020	128
2021	123
2022	117
2023	113
2024	89

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az adatok alapján megállapítható, hogy öt év távlatában, hogyan változott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz (szociális vetítési alap) viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg. Mint látható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az elmúlt öt évben csökkenést mutat. Ez köszönhető annak, hogy a szülők mindent megtesznek annak érdekében, hogy bekerüljenek a munka világába, és jövedelemhez jussanak, illetve az iskolai ösztöndíj megléte, mely szintén segíti a diákok, azok családjának anyagi biztonságát.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Ennek formái:

- gyermekéktetetés normatív kedvezmény,
- természetbeni támogatás (pénzbeli támogatás évente kétszer)
- ingyenes tankönyv biztosítása.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	13	25	38
2019	11	19	30
2020	14	21	35
2021	13	23	36
2022	11	19	30
2023	14	18	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyermek jogán járó helyi juttatás a gyermekvédelmi helyi rendelet alapján a települési támogatás. (5/2014.(III.1.) Önk. rendelet)

1. *Települési támogatás*

A gyermek települési támogatásban részesíthető, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

2. *Térítési díj támogatás*

A térítési díj támogatás az étkezés térítési díjának illetve a kollégiumi ellátás díjának megfizetéséhez adható.

3. *Beiskolázási támogatás*

A tanévkezdés megkönnyítése érdekében az általános iskolai és középiskolai tanulók részére, a tanulmányok folytatásával járó anyagi terhek enyhítése érdekében nyújtható.

d) *ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői*

Szünidei gyermekétkeztetés a kiskorúak jogosultsága szerint (2024. év)

Sorszám	Megnevezés		Kötelezően biztosított étkezésben részesülő		Nem kötelezően biztosított étkezésben részesülő	Összesen
			megállapított hátrányos helyzetűek száma	megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	
1.	Szünidei étkezésben részesülők száma		36	23	16	75
2.	Életkori bontásban	0-2 éves	6	4	2	12
3.		3-5 éves	2	5	2	9
4.		6-13 éves	25	8	11	44
5.		14-17 éves	3	6	1	10
6.	Szünidő típusa	tavaszi	31	9	9	49
7.		nyári	28	12	16	56
8.		ősz	32	2	10	44
9.		téli	36	23	10	69

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C. § -a értelmében a települési önkormányzat a nyári szünetben a **szülő**, törvényes képviselő **kérelmére ingyenesen biztosítja – a központi támogatás terhére - a déli meleg főétkezést a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek(ek) részére.** (bölcsődés kortól -18. éves életkorig)

A fenti körben nem tartozó gyermekeknek, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, a települési önkormányzat **saját forrásból biztosítja** a szünidei étkeztetést.

Mezőhegyes Város Önkormányzata az ingyenes étkeztetést a József Attila Általános Művelődési Központ Centrál Étterem, mint gyermekélelmezést biztosító intézmény keretén belül látja el.

A belterületen élő szülők az ételt saját ételhordóban viszik haza.

A majorban élő családoknak az étel kiszállításáról az Önkormányzat gondoskodik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs tudomása az Önkormányzatnak ilyen gyermekekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs tudomása az Önkormányzatnak ilyen gyermekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mezőhegyes város területén két szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra.

A Külsőperreg-Rákóczi major (szegregátum) 8 km-re helyezkedik el Mezőhegyestől. 97 db lakás található, melynek 72,2%-a alacsony komfort fokozatú (szükség lakás, komfort nélküli és félkomfortos) lakásnak minősül. A lakott lakásokon belül pedig ez az arány 58,3%. A lakókörnyezet infrastrukturális ellátottsága elmarad a napjainkban megkívánttól. Nincs kiépítve csatornarendszer, nincs közműves vízszolgáltatás, nincs gázszolgáltatás. Az előírt ivóvízmennyiséget az önkormányzat által fűrt kút biztosítja. Egyedül a lakásokba az elektromos áram van bevezetve.

A majorban az elmúlt években pályázat útján elkészült a buszforduló és környezetének felújítása, illetve megtörtént a majoron belül az útalap kijavítása.

A majorban nincs közintézmény, orvosi ellátás, nincs kereskedelmi egység. A lakók mindennapi létét, a major élhetőbbé válását (bevásárlás, orvoshoz-gyógyszertárba való eljutás, stb) a tanyagondnoki szolgálat segíti.

Az óvodás korú gyermekeket az óvodás busz szállítja óvodába minden nap és délután haza. Az iskolás korú gyermekek a helyközi busszal jutnak be az iskolába, és délután azzal jutnak haza. A majorba vasúthálózat nincs, a buszjárat is igen ritka. (Délelőtt és délután is egy-egy járat van.) A távolsági busz nem megy be a majorba, hanem a Battonyai úton a buszmegállóban áll meg, ami a majortól kb. 1km-re helyezkedik el. A buszmegálló közvilágítással lett ellátva.

A gyermekek az óvodai illetve iskolai rendezvényre a tanyagondnoki szolgálat illetve az ovibusz segítségével jutnak be.

A gyermekek az orvosi ellátást is többségében a tanyagondnoki szolgálat útján veszi igénybe.

Az iskolás korú gyermekek egy része a tanév során kollégiumi elhelyezésben részesül.

A másik szegregációs terület az Ómezőhegyes major városrészének egy kisebb területe. Ez a major a várossal egybeépült, kedvezőbb helyzetben van, mint a külterületen lévő majorok.

Az esélyegyenlőség és hátránykompenzáció csökkentése érdekében az Önkormányzat pályázati forrásból három szociális bérlakás építését valósította meg. A lakásokat a szegregációs területről beköltözők foglalhatták el.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmát a **A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 67/A. § (1) – (2) bekezdése mondja ki:**

„(1) **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében **az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

(2) **Halmazottan hátrányos helyzetű**

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a) – c) pontjaiban **meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll**,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

A gyermekvédelmi rendszer éves működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettségi okokat, figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal, több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmazottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között az elégtelen szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka a válás, a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésszerű és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelmények hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető). Ez Mezőhegyesen is előfordul, főleg látens módon.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményben történő minőségi közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	3	147	-
2019	3	148	-
2020	3	134	46
2021	3	134	48
2022	3	136	48
2023	3	128	47
2024	3	123	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A területi védőnői ellátás a kötelező egészségügyi alapellátás körébe tartozik. A családok egészségvédelme a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés a védőnők feladata.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított az intézményekben a védőnői -iskola védőnői hálózaton keresztül.

A védőnőkhöz családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés. Az iskoláskorúak körében az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végzik.

A védőnői ellátás két védőnői körzetben történik, illetve egy iskolai körzetben.

2023. július 1 napjától a Védőnői feladatellátás (körzeti) átkerült a Békés Vármegyei Központi Kórházhoz, a főállású iskolai védőnői szolgálat működtetője továbbra is az Önkormányzat maradt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	3	1	n.a.	n.a.
2019	0	3	1	n.a.	n.a.
2020	0	3	1	n.a.	n.a.
2021	0	3	1	n.a.	n.a.
2022	0	3	1	n.a.	n.a.
2023	0	3	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A városban 2024. április 1. napjától 2025. június 30. napjáig Dr. TÁTRAI MED Orvosi, Számítástechnikai és Szolgáltató Betéti Társaság képviseletében Szabóné dr. Tátrai Ildikó háziorvos, csecsemő és gyermekgyógyász látta el a Gyermekorvosi körzetet, tartós helyettesítés formájában.

Az Önkormányzat 2025. július 1. napjától Dr. Balla Szilárd háziorvossal köt Megbízási szerződést a feladat ellátására, melyet szintén tartós helyettesítés formájában fog végezni.

A rendelés helye: 5820 Mezőhegyes, Ruisz Gy. u. 1.

Az iskolaorvos feladatait a József Attila Általános Iskolában Dr. Laczay István Attila háziorvos, a Mezőhegyesi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Intézményben Dr. Páll Viktor háziorvos látja el.

Gyermek-szakorvosi ellátás helyben nincs, ezeket Orosházán, Békéscsabán vagy Gyulán lehet elérni.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi óvodában és általános iskolában biztosítottak a feltételek a szükséges fejlesztések elvégzéséhez.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Mezőhegyes Város Önkormányzata a kötelező feladat-ellátási körébe tartozó, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat a Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	10	11
2019	10	12
2020	10	11
2021	10	10
2022	10	10
2023	10	10
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Mezőhegyes Város Önkormányzata az általa fenntartott Mezőhegyes Városi Önkormányzat József Attila Általános Művelődési Központja szolgáltató keretében 10 fős Bölcsődét működtet 2013. óta. A helykihasználtság 100%-os évek óta.

A városban nagyon kevésnek bizonyul a bölcsődei férőhelyek száma, nagy szükség lenne a további bővítésre.

A TOP PLUSZ -2.1.1.-21-BS1-2022-00032 a „Mezőhegyes Csokonai u. 1. szám alatti bölcsődefelújítás” c. pályázat keretén belül megtörtént az épület korszerűsítése, energetikai fejlesztése (Hőszivattyú, napelem).

Az Önkormányzat saját forrást biztosított továbbá a Bölcsőde működéséhez szükséges eszközök beszerzéséhez, melyet a pályázat nem támogatott. (Közel br. 28 millió forint)

A felújítás során az épületben ki lett alakítva még egy bölcsődei csoport. Így megvalósulhatott a férőhelyek bővítése. 2024. szeptember 1. napjától két bölcsődei csoport működik, 24 fős férőhellyel.

A bölcsőde intézménye azon 0-3 éves korú gyermekeket, akik veszélyeztetett körülmények között élnek, a védőnői szolgálat, a gyermekorvos, a családsegítő javaslatára soron kívüli ellátásban részesíti.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	10	11
2019	0	0	0	0	0	0	10	12
2020	0	0	0	0	0	0	10	11
2021	0	0	0	0	0	0	10	10
2022	0	0	0	0	0	0	10	10
2023	0	0	0	0	0	0	10	10
2024	0	0	0	0	0	0	24	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) *gyermekvédelem;*

A gyermekvédelem egy nagyon sokoldalú feladat, ami hatalmas felelősséggel is jár. A településen a veszélyeztettséget észlelő és jelzőrendszer tagjaitól maximális odafigyelést és csapatmunkát igényel ennek a kézben tartása. Fő feladatuknak tekintik a gyermeke megóvását a veszélyektől és felkészíteni őket az életben való helytállásra. A társadalmi leszakadás megakadályozása és kirekesztés csökkentése érdekében igyekeznek biztosítani a halmozottan

hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét. Fontos lenne a tinédzser korú gyermekek részére a szexuális felvilágosítás, valamint felhívni a figyelmüket az online világ veszélyeire, de a legfontosabb a nehéz sorsú, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása és a tehetséges jó képességű tanulók fejlesztése

[Mezőhegyes Városi Önkormányzat József Attila Általános Művelődési Központ, mint összevont intézmény regisztrált az Emberkereskedelem Áldozatainak Azonosítása és Támogatása elnevezésű rendszer használatához.](#)

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A gyermeket nevelő családoknál kialakult krízis helyzetet- ami a legtöbb esetben anyagi jellegű az önkormányzat a rendeletben szabályozott keretek között igyekszik kezelni. A városban a jelzőrendszer jól és hatékonyan működik. A krízis helyzetbe került családoknak a Család és Gyermejjóléti Szolgálat is teljes körű segítséget nyújt. Az óvodába, az általános iskolában és a középiskolába az iskolai szociális munkás kolléga segíti a pedagógusok munkáját.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A HEP-ben korábban megjelölt sportszervezetek- és civil szervezetek biztosítanak lehetőséget a hátrányban lévő gyermekek szabadidős tevékenység hasznos eltöltéséhez. A nyári szünidőben tartalmas kulturális- és sport programokat biztosítanak az oktatási intézmények, a Gyermejjóléti Szolgálat és a civil szervezetek.

[Az Önkormányzat fenntartásában, a város területén extrém pálya, és 2 játszótér található, ahol a gyermekek eltölthetik a szabadidejüket.](#)

[Az extrém pálya felújítása 2025. évben megtörtént \(saját költségvetésből\), melyet nagyrészt BMX-es, rolleres, olykor görkorcsolyás gyermekek használják.](#)

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A gyermekétkeztetést a Mezőhegyes Város Önkormányzat fenntartásában lévő József Attila Általános Művelődési Központ Centrál Étterem biztosítja, a bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekeknek egyaránt.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére a tanév őszi-téli-tavaszi és nyári szünidőben napi egyszeri meleg főétel a munkanapokon a szülő kérelmére ingyenesen biztosított.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportos közötti programok;

Ilyen szempontok alapján nem szervezünk programokat, egyetlen gyermeket sem különböztetünk meg hátrányosan. A településen szervezett programok minden gyerekeknek elérhetőek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk ilyen jellegű problémáról.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosítva van ingyenesen a szünidei étkezés keretén belül a napi egyszeri meleg étel, ezenkívül a nyári szünetben Erzsébet táborban vehetnek részt, ahol napi négy étkezést kapnak, valamint rengeteg programon vehetnek részt teljesen ingyenesen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	115	14	12,17
2019	121	11	9,09
2020	119	16	13,45
2021	118	18	15,25
2022	115	13	11,30
2023	115	16	13,91

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen óvodai nevelés két telephelyen működik. A harmadik telephelyen 2024. évben funkcióváltásra került sor, és az óvodai csoport helyett plusz egy bölcsődei csoport került kialakításra.

A TOP. PLUSZ 3.3.1 -21-BS1-2022-00017 a „Mezőhegyes, Ruisz Gyula utca 4. szám alatti óvodafejlesztés” című pályázat keretén belül megtörtént az óvoda épületének felújítása, az energetikai fejlesztése, illetve többcélú közösségi tér építése. A felújított óvodát 2023 szeptemberében birtokba vették.

Az óvodák teljes dolgozói létszámban működnek. Jelenleg nincs betöltetlen óvodai álláshely sem óvónő, sem dajka tekintetében. Az óvodai férőhelyek tekintetében elmondható, hogy a telephelyek teljes kihasználtság mellett működnek

Az Óvodai nevelés országos alapprogramját figyelembe véve, a mindenkor hatályos jogszabályokat és rendeleteket figyelembe véve, valamint az óvodákban folyó nevelőmunka tapasztalatai szerint elkészített „Gyöngyszemek” Pedagógiai program alapján folytatják a kisgyermek nevelését.

A Programban kiemelten szerepelnek a gyermekvédelmi feladatok: a halmozottan hátrányos, a hátrányos helyzetű, a veszélyeztetett gyermekek megsegítése, az esélyegyenlőség megteremtése.

A nevelőtestület szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásokra törekvő pedagógusokból áll. Jellemző az ön- és továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés.

Megbízási szerződéssel dolgozik egy fő logopédus és gyógypedagógus, SZIT terapeuta.

2023-2024-es nevelési évben az éves munkaterv alapján megalakultak, kibővültek a munkaközösségek:

Munkaközösségekben a tehetségfejlesztő, környezettudatos, egészséges életmód és mozgás és az önértékelési munkacsoport a meghatározott munkaterv szerint működik. A munkaközösség-vezetők és az önértékelési munkacsoport vezetője által készített éves tervben megfogalmazott programok megvalósításra kerülnek.

Az önértékelési munkacsoport működik.

A tanév során a gyermekek szociális helyzetét, fejlődését, ellátottságát folyamatosan figyelemmel kísérik.

Az óvodapedagógusok, kisgyermeknevelők jelzik a *gyermekvédelmi felelős* felé a gyermekeket érintő problémákat, a családokban felmerült nehézségeket, melyekre közösen keresik a megoldásokat.

A gyermekvédelmi felelős az általa elkészített éves munkaterv alapján szervezi tevékenységeit. Beszámolójában megjelennek azok az esetek, melyek a Gyermekjóléti Szolgálattal közösen kerültek megoldásra.

A munkaközösségi, az önértékelési, a gyermekvédelmi munkaterv összhangban van a „Gyöngyszemek” Pedagógiai Programunkkal.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	53	19,41
2019	n.a.	33	13,04
2020	252	34	13,49
2021	253	36	14,17
2022	253	34	13,28
2023	256	32	12,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az intézmény tanulólétszáma 2024. október 1-én 252 fő. A tanulócsoportok száma 17. Sajátos nevelési igényű tanulók száma 36 fő, az összes tanulólétszám 14,7 %-a. Ebből 17 tanuló integráltan oktatott, 19 tanuló eltérő tanterv szerint szegregált osztályban tanul alsó és felső tagozatos összevont csoportban. Hátrányos helyzetű tanuló 32 fő, a tanulók 12%-a. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzd 32 tanuló (13%) 5 tanuló a környező településekről jár be (Battonya, Pitvaros, Tótkomlós).

A kollégiumban ellátott gyerekek száma: 30 fő általános iskolás tanuló, 4 óvodás

Számított létszám: 54 fő

SNI tanulóink létszáma: 20 fő

BTMN tanulóink létszáma: 2 fő

Hátrányos helyzetű tanulóink létszáma: 11 fő

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül: 12 fő

A kollégium lakói a környező majorokból, településekről érkeznek, illetve szociális helyzetük miatt kerülnek be. (Forrás: A Mezőhegyesi József Attila Általános Iskola és Kollégium beszámolója 2024.)

Az Iskola évről évre egyre nagyobb felelősséget tanúsít a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel szemben.

- Sajátos nevelési igényű tanulók gondozása
Az Iskolában a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált és szegregált formában folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján kerül megszervezésre. A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. A fejlesztő foglalkozásokon egyéni fejlesztési tervek alapján történik az oktatás.
- Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók felzárkóztatása
A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése érdekében az Iskola szoros kapcsolatot ápol a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal. A tanórai tanulás megszervezéséhez szívesen alkalmazza a kooperatív tanulási módszereket, technikákat. A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, a családlátogatások, a szabadidős és sport programok mind- mind segítik az ő felzárkózásukat. A fejlesztő és gyógypedagógia megsegítést fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus végzi. Fő feladatuk az egyéni fejlesztési tervek alapján történő reedukációs, prevenciós tevékenység.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	19	17	10	12
2019	0	n.a.	17	10	4	5
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	76	40
2019	71	38
2020	97	40
2021	82	30
2022	84	26
2023	65	18

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A fejlesztő és gyógypedagógia megsegítést fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus végzi az Iskolában és az óvodában is.

A tehetség, a képességek kibontakoztatását az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése mellett tehetséggondozó foglalkozásokkal segítik. Lehetőséget adnak, hogy művészeti iskolánkban és iskolai, városi sportkörökben fejlődhessenek. A versenyeken való megmérettetést kiemelt feladatként kezelik.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2	
Hány településről járnak be a gyermekek	-	
Óvodai férőhelyek száma	125	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje:	6 ⁰⁰ -tól 16 ³⁰ h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama:	Ügyeletes óvoda egész nyáron van	
Személyi feltételek	FŐ	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Dajka/gondozónő	5	0

Kisegítő személyzet	na	na

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek csoportok száma – gyógy-pedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógy-pedagógiai gyermek csoportok száma (TS 086)	Gyógy-pedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermek-csoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	5	125	3	115	0	0	23
2019	n.a.	5	125	3	121	0	0	24
2020	n.a.	5	125	3	119	0	0	24
2021	n.a.	5	125	3	118	0	0	24
2022	n.a.	5	125	3	115	0	0	23
2023	n.a.	5	125	3	115	0	0	23

A településen két napközi otthonos óvoda működik, öt óvodai csoporttal. Az óvodai férőhelyek száma 125 fő. Az óvodába beíratott gyermekek száma maximális.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató, tornaterem az óvodában van, és dolgozik fejlesztő pedagógus is.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	2	16	1	17,06	2,20
2019	2	16	1	15,81	1,19
2020	2	16	1	15,75	1,98
2021	2	17	1	14,94	3,94
2022	2	17	1	15,06	3,52
2023	2	17	1	15,06	2,73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	39
2017	52
2018	39
2019	44
2020	34
2021	25
2022	30
2023	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Városunkban csak egy általános iskola működik, így intézmények közötti szegregációról nem is beszélhetünk. Az intézményen belül pedig figyelünk, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek aránya az osztályokon belül aránylag egyforma maradjon. Az egyes évfolyamokon belül természetesen lehet eltérés, amin nem lehet változtatni. Ez az iskolába érkezők éppen aktuális családi hátterétől függ. A roma kisebbség tagjai nem jelentenek problémát sem iskolai, sem városi szinten, hiszen személyüket illetően elfogadott és elismert tagjai a települési közösségünknek, így az etnikumhoz való tartozásuk nem lehet a szegregációjuk alapja, ennek a kérdése fel sem merülhet nálunk. Tanulási, magatartási gondok sem jellemzőbbek körükben, mint általánosságban a település gyermekes családjai vagy a város hátrányos helyzetű családjai körében. Ilyen jelenségeket nem tapasztaltunk és nem is tartunk nyilván

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem releváns.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	0	0	60	92
2019	0	0	54	107
2020	0	0	52	76
2021	0	0	48	74
2022	0	0	53	85
2023	0	0	51	75

A településen egy általános iskola működik, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek, éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások teljesítése érdekében gyógypedagógus, logopédus foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel.

Az első osztályosok beiratkozásakor, az ő osztályba sorolásuknál a jogszabály és az iskola SZMSZ-e szerint az egyik fontos szempont a gyermek hátrányos helyzetének figyelembevétele, és ennek megfelelően a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szabályozott feltételek szerinti egyenlő elosztása az osztályközösségekben. Az iskola megadja a hátrányos helyzetű tanulónak a szabályozásokban megkövetelt megsegítést, ilyenek például, hogy ezek a tanulók a művészeti iskolában tandíjkedvezményt, illetve tandíjmentességet élveznek. Az iskola igyekszik bevonni őket a tehetségsegítő programjaiba is

Fontos szerepe van a napközi otthonos ellátásnak is, mivel itt a gyermekek felügyelet alatt vannak, továbbá biztosított az étkeztetésük.

Mezőhegyes Város Önkormányzata évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez, mely az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatal felnőttek számára teszi elérhetőbbé a felsőoktatásban való részvételt.

A szünidei gyermekétkeztetés nagy segítséget nyújt azon családok számára, ahol a szociális rászorultság megjelenik

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családok rossz anyagi helyzetéből, a családok széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség jelentős foka és száma.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, személyiségfejlesztése, illetve a szülők eredményes bevonása az ismeretek elsajátításában és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Az alkoholfogyasztás, a fiatalkori bűnelkövetés, közlekedési szabálytalanságok terjedése	A szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működtetése, az iskolával, rendőrséggel közösen végezhető felvilágosítás
Alultápláltság, vagy helytelen táplálkozás a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében	A cél a gyermekek éhezésének kiküszöbölése, az egészséges, tartalmas táplálkozás biztosítása és a gyermekekkel való elsajátítása (szünidei étkeztetés biztosítása)
Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Család és Gyermejjóléti Szolgálat, Jegyző, Gyámhivatal) felé, Pszichológus több óraszámában való alkalmazása
A gyerekek tájékozatlanok szexuális téren, nincs egészséges jövőképük	Felvilágosító, életmód-tanácsadó órák tartása
Bölcsődei férőhelyek száma alacsony	A fejlesztés érdekében pályázati források figyelemmel kísérése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet

foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A nők társadalmi szerepe nagymértékben megváltozott az utóbbi 40 évben. A családok rákényszerülnek arra, hogy a családayuk is munkát vállaljanak és az mellett ugyanúgy elvégezzék a

család ellátását, a gyermekek nevelését. A mai gazdasági helyzet nagymértékben nehezíti a családok életét, főként, ha valamely családtag munkanélkülivé válik.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők ,
- a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a GYED-en, GYES-en lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés, hiányzás miatt.

A közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás területén – lényegesen magasabb a nők foglalkoztatásának aránya, mint a férfiaké, ezek azonban szakképzettséget igényelnek, tehát a szakképzettséggel nem rendelkező nők elhelyezkedése rendkívül korlátozott és időszakos. A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segíti a bölcsődei szolgáltatás, melynek jelenleg még létszámkorlátja van. Az óvodai szolgáltatások azonban teljes mértékben elérhetőek.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

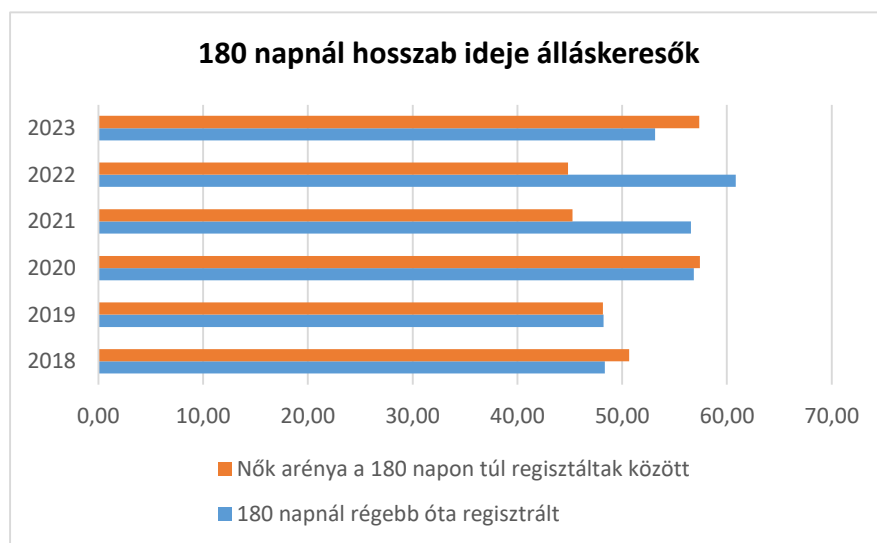
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	4,09	4,74	4,42%
2019	4,82	5,23	5,03%
2020	4,93	6,86	5,90%
2021	5,05	5,69	5,37%
2022	4,76	4,64	4,70%
2023	3,58	5,07	4,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korú álláskereső nemek szerinti aránya azt mutatja, hogy a nők körében nagyobb a munkanélküliség. A 2020. évben kimagasló ez az arányszám a nők tekintetében. Feltételezhetően a veszélyhelyzet is befolyásolta ezt a számadatot. A nők elhelyezkedése nehezebb, mert a munkáltató gyakran a fiatal nőket a gyermekvállalás miatt nem alkalmazza.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	48,34	50,68
2019	48,21	48,15
2020	56,84	57,41
2021	56,55	45,26
2022	60,84	44,83
2023	53,13	57,35

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső számát tekintve, az évek átlagát figyelembe véve, a nők nehezebben tudnak elhelyezkedni, számukra kevesebb a munkalehetőség a településünkön és környékünkön.

Korábban a nők közül sajnos sokkal többen voltak legalább fél évig munkanélküliek, mint a férfiak, ennek okaként a statisztikai bázison kívüli (leginkább hallomásból, a Családsegítőtől vagy a köznevelési intézménytől megszerzett) információk tanulsága szerint leginkább az jelölhető meg, hogy a nőknek kellett megoldaniuk a beteg gyermek vagy a beteg családtag ápolását, gondozását, valamint a szünidei gyermekfelügyeletet is. Más információforrások arról számoltak be, hogy a közeli városokban elérhető könnyű fizikai munkalehetőségek korlátozottabbak voltak, és a gyermeket nevelő nők kevésbé tudják vállalni a váltott műszakos munkarendet, mint a férfiak

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	151	4
2019	168	10
2020	190	11
2021	168	9
2022	143	10
2023	128	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma nem mutatja a reális valóságot. A pályakezdők szakmai végzettségük megszerzését követően nem találnak településünkön megfelelő munkahelyet, ezért nem költöznek haza. Az általuk választott nagyobb város vagy településen jelentkeznek a területileg illetékes Munkaügyi Hivatalnál.

c) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaügyi központ által szervezett képzési programokban tudnak részt venni az elhelyezkedni vagy jobb állást betölteni akaró nők.

Mezőhegyes Város Önkormányzata a Start közmunka program keretei között jelenleg 42 főt foglalkoztat, melynek fele nő.

d) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők iskolai végzettségéről helyi szinten nem rendelkezünk nyilvántartással, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők a közfoglalkoztatási programon belül tudnak elhelyezkedni, vagy a térség mezőgazdasági jellegéből adódóan különböző időnymunkákkal kereshetik kenyerüket.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, és azonos kvalitásokkal is rendelkeznek, de a munkáltató mégsem szeretné a nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A nők kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. E területe vonatkozóan nincs adat arról, hogy hány esetben lehetett nőt érintő hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Azonban előfordulhat, hogy a munkáltató a várandóssága, gyermekei, vagy éppen kora miatt nem a női munkaerőt alkalmazta.

Az állami és önkormányzati szférában a bérek megállapításakor a munkavállaló neme helyett a jogszabályoknak megfelelően a munkavállaló iskolai végzettségét, az elvégzett munka minőségét és

menyiségét tekintjük irányadónak. A városon belül más foglalkoztatási szférából sem érkezett olyan jelzés, mely szerint a női munkavállalók ugyanazt az értékű munkát kevesebb bérért végeznék.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	3	147	-
2019	3	148	-
2020	3	134	46
2021	3	134	48
2022	3	136	48
2023	3	123	48

A védőnői szolgáltatás a családokat és kiskorú gyermekeket otthonukban látogatják, településünkön a védőnői ellátás jól működik, a szociális hálónál közösen igyekeznek a hátrányban lévő csoportokat felzárkóztatni

A családtervezés terén nagy gondot okoz a mezőhegyesi nők számára az, hogy a terhes gondozáshoz szükséges vizsgálatok három vidéki városban érhetők el, mindháromban más-más vizsgálat, így a különböző szolgáltatásokért különböző helyre kell utazniuk a várandós anyáknak.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	10	10
2019	10	10
2020	10	10
2021	10	10
2022	10	10
2023	10	10
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	10	11
2019	0	0	0	0	0	0	10	12
2020	0	0	0	0	0	0	10	11
2021	0	0	0	0	0	0	10	10
2022	0	0	0	0	0	0	10	10
2023	0	0	0	0	0	0	10	10
2024	0	0	0	0	0	0	24	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési önkormányzat mindent megtesz azért, hogy azok a szülők, akik igénylik bölcsődéskorú gyermekük felügyeletét, hozzájuthassanak ehhez a szolgáltatáshoz. Az ellátás iránti igény egyre növekszik.

A Bölcsőde felújítása folyamatban van. (Pályázati forrás - épületek felújítása, energetikai korszerűsítés, stb) [A Bölcsőde felújítása megtörtént \(Lsd:4.3.e pont\)](#)

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői munka nagyon sokrétű. A védőnők feladatai közé tartozik ugyanis a nővédelem, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas időszakban biztosított segítségnyújtás, az újszülöttkortól az iskolakezdésig biztosított gyermekgondozás, az óvodavédőnői és az iskolavédőnői feladatellátás, a családgondozás és az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósulásában való részvétel. A Védőnői Szolgálatnak köszönhető, hogy a mezőhegyesi nőknek biztosított helyben a méhnyak szűrővizsgálat. Az egészséges életmód kialakításában fontos szerepe van a megelőzésnek, a mezőhegyesi nők számára az egyik leggyakoribb betegség megelőző szűrését helyben lebonyolítja a védőnői szolgálat, ezzel

is biztosítva a nők egészséges életvitelét, a nehéz anyagi helyzetben lévő nők részére is elérhetővé teszi a megelőző szűrővizsgálatot, megkíméli őket az utazás költségeitől.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Erről nincs adat, csak látens módon létezik. Az erőszakos cselekményt elszenvedett nők minden információt megkapnak ahhoz, hogy ilyen esetekben tudják, hogy hová fordulhatnak. (Plakátok, szórólapok)

A nőket érő erőszakról nincs pontos helyi adatunk. Sajnos ez nem jelentheti azt, hogy nem is történik nőket érő erőszak a családon belül, vagy a párkapcsolatban, hanem inkább azt, hogy az ilyen eseteket megoldják úgy, hogy nem tesznek feljelentést, vagy nem kérnek segítséget, hogy ezzel is védjék a családot. Inkább diszkrétek maradnak, nem tárják az ilyen jellegű problémáikat a nyilvánosság elé. Ha mégis történik feljelentés, azt az érintettek később visszavonják. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. Fontos, hogy a veszélyeztetettek tisztában legyenek azzal, hogy hová fordulhatnak segítségért. Növelni kell a bejelentési aktivitást, tudatosítva az áldozatokban azt, hogy csak akkor lehet segíteni, ha szakemberhez fordulnak. Mezőhegyesen a bántalmazott nők érdekeik védelmében fordulhatnak a rendőrséghez, a Család és Gyermejjóléti Szolgálathoz, a védőnőkhöz, de működik a jelzőrendszer is. A jelzőrendszer tagjai (a teljesség felsorolása nélkül) a rendőrség, a védőnők, házi orvosok, óvoda, a köznevelési intézmények. Rendszeres időközönként jelzőrendszeri értekezletet tartanak, ahol a Család és Gyermejjóléti Szolgálat munkatársai tájékoztatót tartanak változásokról, a jogszabályok módosításáról, az együttműködés új lehetőségeiről. A résztvevők megtárgyalják az aktuális problémákat, a konkrét eseteket. Az éves jelzőrendszeri tanácskozás az önkormányzat jegyzője, és a szociális területen dolgozók is részt vesznek.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Az anyaoththonok, a családok átmeneti otthona, valamint a védett ház (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaoththon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

Településünkön nincs anyaoththon, sem családok átmeneti otthona, azonban 60 km-es körzetben 4 anyaoththon található. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri a krízishelyzetben lévő nők sorsát, tájékoztatják őket az igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, kapacitásáról és segítséget nyújtanak számukra a megfelelő intézmény kiválasztásában. 24 órában hívható ingyenes telefonszám az Országos Kríziskezelő és információs telefon szolgálat. (06-80/205520) Továbbá Mezőhegyes Város Önkormányzata a szociális háló közreműködésével anyagi és természetbeni juttatásokkal segíti a krízishelyzetben lévőket.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Mezőhegyes Város Önkormányzatának Képviselő testületében egyetlen egy női tag sincs. Elsősorban nem azért, mert nem választották be őket, hanem azért, mert nem is indultak jelöltként.

Mezőhegyes Város Önkormányzatának Intézményében azonban többségében női alkalmazottak vannak, sőt a vezetői pozíciót is ők töltik be.

A József Attila Általános Művelődési Központ vezetője nő, az intézményegység vezetők nagyrésze szintén női vezetők közül áll. A Polgármesteri Hivatal dolgozóinak 80%-a nő, a Polgármester és a Jegyző férfi, de az aljegyzői posztot női munkavállaló látja el.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal

rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében. A gyermeket vállaló anyák elhelyezkedésének elősegítése során elsősorban a kisgyermek nappali ellátását biztosító férőhelyeket (bölcsőde) kell továbbra is megfelelő számban biztosítani. További, évről-évre visszatérő probléma a gyermekek szünidei felügyeletének megszervezése, melyet a költségvetési források hiánya és a jogszabályi rendelkezések kuszasága tovább nehezít.

A munkanélküliség körükben magasabb, és ez társadalmi problémát jelent, amit komplex programokkal lehet megváltoztatni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküli nők esélyeinek növelése a munka világában	Családbarát és eltérő munkarendű munkahelyek létrehozásának ösztönzése
A gyermeküket egyedül nevelő munkanélküli nők száma magas. Számadat csak a jegyzői hatáskörű gyámhatóságnál létezik, központi nyilvántartás erről nincs	Adatgyűjtés, adatelemzés, problématerkép készítése, megoldási lehetőségek kidolgozásával (pl. önszervező csoport szervezése saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítség, támogatások feltérképezésére, mozgósítására, vagy közösségi szociális munka módszereivel közösségi felügyeleti
	megoldások kidolgozása és biztosítása. Civil szervezetek bevonása, nyári táborok szervezésére.
Párkapcsolati problémák, a családon belüli erőszak létezése és látenciája	A gyermekeket ellátó intézmények munkatársainak képzések biztosítása annak érdekében, hogy a problémát időben felismerni és hatáskörükben kezelni legyenek képesek.
Helyben szervezett szakképesítések, átképzések, képzések hiánya	Igényfelmérés. Pályázatokban való részvétel Képzések szervezése a munkaügyi központ bevonásával
Tudatos gyermekvállalás, családtervezés hiánya	Szakemberek a témában előadás, tájékoztatás megtartása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoportokon belül is nő az arányuk. A társadalmak elöregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is. Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályokba tartozók aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, fejlesztési szándékokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz. Ezek: - kronológiai életkor (évek száma) - biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye) - pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnek érzi magát) - szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek). Az Idősügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősedők (60-74 évesek), idősek (75-89 évesek) és a nagyon idősek, agg vagy szépkorúak (90 éves és felette). E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük időseknek.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	1 120	539	207,79%
2019	1 157	544	212,68%
2020	1 185	517	229,21%
2021	1 210	510	237,25%
2022	1 212	509	238,11%
2023	1 199	498	240,76%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból kitűnik, hogy a 65 év feletti lakosság száma évről évre nő. A táblázat második oszlopában 0-14 éves korúak statisztikai adatai vannak felsorolva és, mint látható ezek az adatok csökkenést mutatnak az évek előre haladtával. Ebből tehát az a következtetés vonható le, hogy Mezőhegyes lakossága öregszik. Ezzel a növekedéssel egyenes arányban nő az egyszemélyes háztartások száma, az elmagányosodás.

Az idősek legnagyobb hányada egyszemélyes háztartásokban él, csak nagyon kevés azon családok száma, ahol mindkét fél megéli nyugdíjas éveit és így nem egyedül kell boldogulnia. Vannak olyan családok, ahol az idősek ellátását a gyermekeik oldják meg. A felnőtt gyermekek magukhoz veszik

idősebb szüleiket és közös háztartásban segítik őket és vannak, akik rendszeresen eljárnak gondozni rászoruló felmenőiket.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	620	957	1577
2019	609	934	1543
2020	593	920	1513
2021	577	899	1476
2022	550	890	1440
2023	556	877	1433

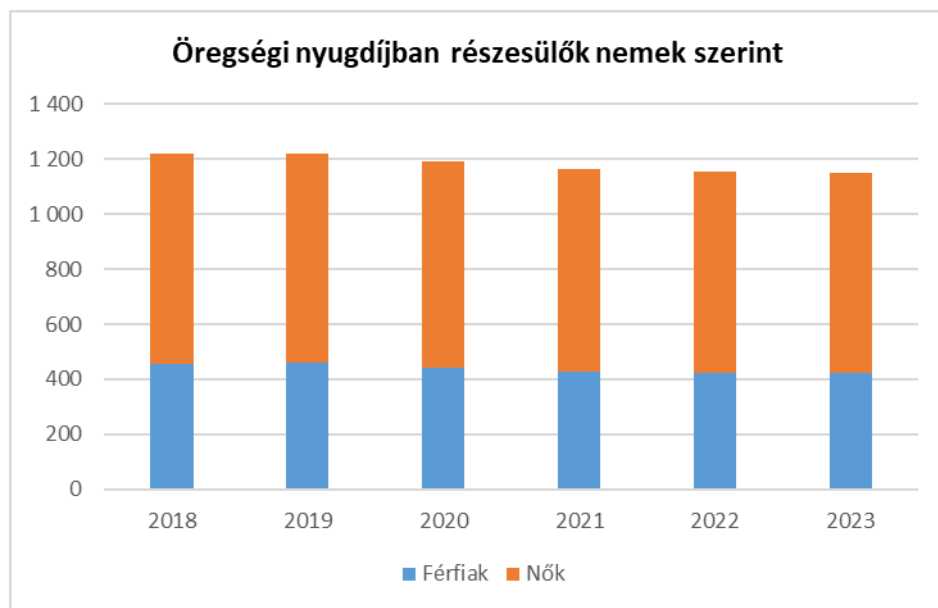
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	41	0	455	765	3	36	1
2019	41	0	461	759	2	34	2
2020	41	0	441	749	4	33	3
2021	39	0	429	734	1	33	3
2022	35	0	421	731	0	28	5
2023	33	0	423	726	0	26	5

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A táblázatból kitűnik, hogy a nők magasabb számban vannak jelen a nyugdíj ellátás rendszerében. Ennek valószínű oka, hogy a kor előrehaladtával a férfi lakosság halandósága nagyobb, így a nők száma többet mutat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

Magyarország az idősödés terén az egyik leghátrányosabb helyzetű ország, mivel nálunk a legnagyobb az aktív népességre jutó nyugdíjasok száma, viszont a foglalkoztatottság a legkisebb. Ennek nem csak az idős népesség gyors növekedése az egyetlen oka, hanem a születések számának folyamatos csökkenése, illetve az, hogy az 50 év felettiek munka- és életkedve igen alacsony.

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

A tevékeny időskor azt is jelenti, hogy az idősödő személyek lehetőséget kapnak arra, hogy továbbra is – és amilyen sokáig csak lehet – kezükben tartsák saját életüket. A Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ nagy hangsúlyt fektet az idősekkel való kapcsolattartásra, számukra foglalkozásokat, szabadidős tevékenységeket szerveznek.

A József Attila Általános Művelődési Központ dolgozói informatikai képzéssel segíti az időseket az informatikai jártasságok elsajátításában.

Az idősek, nyugdíjasok amennyiben egészségi állapotuk is megengedi, szívesen végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet, többek között a megélhetési feltételek javítása céljából.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.*

A hátrányos megkülönböztetés munkaerő-piaci gyakorlata hazánkban, hogy 50 év felett már szinte esélytelen az, hogy valaki pályázat útján elnyerjen egy állást, marad a kapcsolati tőke vagy a munkanélküliség. Ezáltal idősebb munkavállalók többsége több évtizedes munkaviszony után ugyanolyan körülmények között kénytelenek befejezni pályafutásukat, mint a pályakezdők: bizonytalan státuszban, létbizonytalanságban, minimálbér kategóriában, munkanélküliségben, vagy szociális segélyből élve.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	151	168	190	168	143	128
41-45 év (TS 042)	Fő	16	18	25	18	18	17
	%	10,60%	10,71%	13,16%	10,71%	12,59%	13,28%
46-50 év (TS 043)	Fő	23	25	20	15	14	11
	%	15,23%	14,88%	10,53%	8,93%	9,79%	8,59%
51-55 év (TS 044)	Fő	13	23	30	16	20	12
	%	8,61%	13,69%	15,79%	9,52%	13,99%	9,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	15	21	21	27	20	16
	%	9,93%	12,50%	11,05%	16,07%	13,99%	12,50%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	40	30	36	36	33	35
	%	26,49%	17,86%	18,95%	21,43%	23,08%	27,34%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A meglévő munkáltatók az idősek, nyugdíjasok helyett az aktív korúakat foglalkoztatja és a foglalkoztatást segítő állami intézkedések és a kedvezmények is az aktív korúakat támogatja.

Élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen nem ismeretesek, illetve nem jellemzőek. Ebből következően van hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, az aktív korúak javára.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	620	957	1577
2019	609	934	1543
2020	593	920	1513
2021	577	899	1476
2022	550	890	1440
2023	556	877	1433

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	1 120	38	54	67
2019	1 157	33	57	69
2020	1 185	38	64	91
2021	1 210	36	63	100
2022	1 212	38	57	115
2023	1 199	37	117	98

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A település területén élő idős és beteg emberek számára Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ házi segítségnyújtás szolgáltatást működtet azok számára, akik otthonukban saját maguk ellátását nem tudják biztosítani. A szolgáltatások közé tartozik a fizikai ellátás, konkrétan:

- segítségnyújtás a napi személyes higiénia elvégzésében,
- háztartásban való segítség (mosás, vasalás, bevásárlás, takarítás) egészségügyi ellátás,
- háziorvossal való kapcsolattartás,

- az orvos által előírt gondozási, ápolási feladatok elvégzése,
- gyógyszer felírása, kiváltása,
- mentális ellátás,
- környezettel való kapcsolattartás ügyintézés.

Az Idősek Klubja lehetőséget biztosít arra, hogy az idősek napközben a klubban tartózkodjanak, ezáltal társas kapcsolatok alakulnak ki, enyhítve az elszigetelődést és a magányt, továbbá lehetőség van alapvető higiéniai igények kielégítésére, a napi életben történő aktív részvételre.

Szolgáltatásaik:

- családi légkör biztosítása,
- névnap, születésnap, egyéb jeles napokról megemlékezés,
- sütés, szövés, kézimunkázás, gipszöntés, tévézés, videózás,
- kirándulás, egyéb programok,
- vérnyomás- és vércukorszint mérés,
- egészségmegőrző előadások szervezése,
- gyógytorna, gyögmasszázs,
- pedikűr,
- ebéd biztosítása.

Magánintézményként működik a településen bentlakásos idősek otthona. („Gréti” Idősek háza)

A városnak nagy szüksége lenne további bentlakásos idősek otthonára, hiszen egyre több idős, egyedül élő, magát ellátni nem tudó ember él.

Az Önkormányzat az elmúlt években próbált ez irányban lépéseket tenni, felkutatni a pályázati lehetőséget, de pályázati forrást nem talált. Fontos tudni, hogy egy ilyen intézmény működéséhez - működtetéséhez, olyan jogszabályi háttér párosul, amit az Önkormányzat saját forrásból nem tud biztosítani, ezért lenne nagy jelentősége az állami támogatásnak.

2024. évben a Békés Megyei Központi Kórház Mezőhegyesi Ápolási Részlege átalakult szakápolási központtá. 2024. december 1. napjával Szociális Szakápolási Központként kezdte meg a működését.

Az intézményben a gondozás és az alapápolás mellett, és azzal együtt végzett szakápolási tevékenység biztosítja az ellátottak komplex ellátását, ezáltal csökken a kórházban töltött napok száma.

A központ 62 engedélyes férőhellyel rendelkezik, 2-4 ágyas szobák találhatók, melyek a szükségleteknek és a jogszabályi előírásoknak megfelelő felszereltséggel rendelkeznek.

A majorokban a Mezőkovácsházi Református Egyházközség házi segítségnyújtást, illetve a Pünkösdisták otthonápolást nyújtanak ingyenesen az arra rászorulóknak.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Településünkön az időskorúak a Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ Idősek Klubjában tölthetik el szabadidejüket hasznosan, illetve minden évben megrendezésre kerül a városi nyugdíjas nap, melyre színes programokkal várják az időseket.

c) idősek informatikai jártassága;

Ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. Ellenben a mai technikai vívmányok világában elengedhetetlen az idős társadalmi rétegnek a bevonása az informatikai tudományba. Elsősorban a szeretteikkel, hozzátartozóikkal, egymással való kapcsolattartásban és a különböző hivatalos eljárásokhoz való technikai informatikai jártasságok elsajátításánál van nagy és fontos szerepe.

A városi Könyvtárban is lehetőség van ingyenes internethasználatra, a dolgozók készségesen segítenek az odalátogatóknak.

A közművelődés dolgozói több alkalommal indítottak informatikai képzést, tanfolyamot az idősök számára.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti kapcsolatot az évente több alkalommal megrendezésre kerülő különböző rendezvények, jeles napok, ünnepek biztosítják. Az óvodás és iskolás korú gyermekek az idősöknek ünnepi műsorokkal kedveskednek a rendezvényeken.

Az Alapszolgáltatási Központ Idősek Klubja és a Család és Gyermejkölési szolgálat egy épületben közös udvarhelyiségben van.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egyedül élő idős emberek száma jelentős Elmagányosodás	Idősek Klubja elérhetőségének ösztönzése Tanyagondnoki busz segítségével az arra rászorulókat
Megnőtt azon személyek száma, akiknek az életviteléhez segítségnyújtás szükséges	Szociális segítőhálózat megerősítése- Idősek Klubja, házi segítségnyújtás biztosítása Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ Civil szerveződések
A tájékozatlanság okozhatja, hogy egyes idős emberek nem jutnak idejében a megfelelő ellátáshoz	Összefoglaló, tájékoztató készítése a szociális téren igénybe vehető támogatásokról, szolgáltatásokról- ezek elhelyezése pl. háziorvosi rendelő, gyógyszerár
Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	Tanácsadás, tájékoztatás, figyelemfelkeltő írások készítése, - Házi segítségnyújtás népszerűsítése, (esetleges jelzőrendszeres módszer bevezetése) - Polgárőrség, közterület-felügyelők

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe jelentős. Városunkban Mozgáskorlátozottak Egyesülete működik. A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	94	126	220
2019	80	114	194
2020	79	109	188
2021	81	101	182
2022	69	104	173
2023	72	100	172

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők közül csak a munka rehabilitáció keretében foglalkoztatott személyeknek van lehetősége foglalkoztatásra, a városban ez a létszám elenyésző.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A foglalkoztatásukat nehezítik a széleskörű fogyatékossgai típusok és fokozatok. A különböző fogyatékossgai típusok más-más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

A Munkaügyi Központ a munkáltatók részére kedvezményeket biztosít a fogyatékkal élők és a rehabilitációs ellátásban részesülők alkalmazása esetén, ez azonban nagy adminisztrációs terhet ró a munkáltatóra. Ennek ellenére kevés munkalehetőségük van a fogyatékkal élőknek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem ismert.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények a Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ, a Tanyagondnoki szolgálat.

Településünk törekszik a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedésének javítására, kialakítására, az ennek megfelelően kiépített környezethez, melyet megfelelően tudnak érzékelni, és kellőképpen biztonságos. Fontos, hogy elérhető legyen számukra az akadálymentes környezet, vagyis, ahol a fogyatékossgal rendelkező emberek is könnyen, biztonságosan és önállóan tudjanak közlekedni. A településen elmondható, hogy az összes közintézményben megtörtént az akadálymentesítés.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását, kedvezményeit jogszabályok írják elő. Az Szt. alapján pénzbeli ellátások az időskorúak járadéka, aktív korú ellátás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, önkormányzati hatáskörben települési támogatás, rendkívüli települési támogatás. Természetbeni ellátások az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, közgyógyellátásra való jogosultság, önkormányzati hatáskörben gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott támogatás, adósságkezelési szolgáltatás. További jogszabályok alapján nyújtott ellátások a fogyatékossgai támogatás, rokkantsági járadék, személygépkocsi szerzési/átalakítási támogatás, parkoló igazolvány. Azonban arról, hogy a fogyatékkal élő személyek ezen pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, kedvezményekhez hozzáférnek-e, nem áll adat rendelkezésünkre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Egészségügy tekintetében a két háziiorvosi, két fogorvosi és egy gyermekorvosi körzet, valamint 2 védőnői körzet, 2 iskolaorvos és egy iskolai védőnő működésével továbbra is biztosított az ellátás.

2021 őszén megvalósult a Vértvételi hely kialakítása, így biztosítva, hogy az itt élő emberek (fogyatékkal élők is) helyben tudják megoldani a vérvételt.

Óriási hátrány azonban, hogy a szakrendelésekre el kell utaznia vidékre, időpont egyeztetést követően, ami gyakran azt jelenti, hogy jobb esetben 2-3 hét múlva jut el az egyén a kívánt vizsgálatokra. (Mezőkovácsháza, Orosháza, Békéscsaba, Gyula)

Az Önkormányzat felújította a fogorvosi rendelők épületét, az I. számú körzetbe új fogászati kezelőegységet vásárolt, ezzel is javítva az ellátás színvonalát.

A település gyermekorvosa jelenleg Szabóné dr. Tátrai Ildikó. 2025. július 1. napjától Dr. Balla Szilárd háziiorvos (tartós helyettes)

Háziiorvosai: dr. Balla Szilárd és dr. Páll Viktor

Fogorvosai: dr. Herter László és dr. Ivacic Joship

Járóbeteg szakrendelés és kórházi fekvőbeteg ellátás eltérő helyszíneken érhetőek el. A járóbeteg-szakellátási és fekvőbeteg ellátó intézmények:

- Mezőkovácsháza – Humán Szolgáltató Központ – járóbeteg szakellátás
- Orosházi Kórház
- Békés Megyei Központi Kórház (Békéscsabán és Gyulán)
- Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ

2023. május 1 napjától Mezőhegyesen is, mint országosan, változott az ügyeleti alapellátás, melyet az Országos Mentőszolgálat lát el.

1. Háziorvosi ügyeleti ellátás (Mezőkovácsháza)

2. Sürgősségi ügyeleti vagy mentőellátás (Központi ügyeleti telefonszám: 1830)

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Településünkön az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítése teljeskörűen megvalósult.

A közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára több helyen (Polgármesteri Hivatal előtti parkoló, József Attila Általános Művelődési Központ, Kereskedelmi egységek...stb) megfelelő alapterületű parkolóhely kialakítása megtörtént.

Kerekesszékekkel való közlekedés még mindig több területen nehézkes, illetve lehetetlen a járdán. Cél, a járdák állapotának javítása. Ehhez biztonságosan lerakott lapokból, térkőből készített járda készítése, a régi járdák felújítása szükséges. Az újonnan épülő közlekedési utak, járdák kialakításánál erre figyelemmel van önkormányzatunk.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Lásd a b) pontot.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen az önkormányzati, állami fenntartású, működtetésű intézmények esetében törekednek a fenntartók az akadálymentesítésre, hogy a fogyatékkal élő emberek számára is elérhetőek legyenek az intézmények által nyújtott szolgáltatások.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A folyamatosan felújításra kerülő parkok, közterületek esetében a település törekszik a fogyatékkal élő emberek részére is használható, szebb épített környezetet kialakítani.

[Az Önkormányzat az elmúlt években több pályázati lehetőséget is megragadott ennek érdekében, és a jövőben is ezt fogja tenni.](#)

[/BM ÖFT/6-8/2021. –Molnár C. Pál ltp. járdafelújítás, TOP –PLUSZ 1.2.3 -21-BS1-2022-00047-Mezőhegyesen aszfaltozatlan utcák útépítése/](#)

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ, mint nappali ellátást biztosító intézmény 2021. évben került felújításra, a kor mindennemű elvárásait figyelembe véve. Az Intézmény alkalmas a fogyatékkal élő személyek ellátására is.

A tanyagondnoki szolgálat segíti a fogyatékkal élők közlekedését településünkön belül. Orvosi vizsgálatra, bevásárlásra, ügyek intézésére beszállítja a tanyagondnok a fogyatékkal élőket.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékkal élők, szakorvosi véleményezés alapján fogyatékossgai támogatásra jogosultak. Kedvezményes utazási lehetőség biztosított számukra. Az egyes intézmények megközelítése, parkolása érdekében mozgáskorlátozott parkolók állnak rendelkezésükre.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Településünkön működik a Mozgáskorlátozottak Egyesületének helyi csoportja, illetve a vakok és gyengénlátók helyi csoportja. A civil szervezetek részére önkormányzatunk minden évben pályázati lehetőséggel forrást biztosít programok szervezésére, működési és egyéb költségekhez.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kulcsfontosságú, hogy a fogyatékossgal élőket a nem fogyatékos embertársaikkal azonos jogok illessék meg, és hogy törvényben tiltsák meg a fogyatékossg alapján történő hátrányos megkülönböztetést.

Ma a legtöbb, fogyatékossgal kapcsolatos emberi jogi probléma a hátrányos megkülönböztetéshez kapcsolódik. Ennek okai közt megtalálhatók a társadalmi előítéletek, a társadalom strukturális problémái, illetve saját egészségkárosodásuk. Ezért ahhoz, hogy egyenlő esélyük legyen a részvételre, gyakran a társadalom részéről külön erőfeszítésre van szükség. Ez főként olyan területekre érvényes, mint az információhoz, az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz és a foglalkoztatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés. Az ilyen megerősítő vagy esélykiegyenlítő intézkedések célja, hogy előmozdítsák azon konkrét csoportok képviseletét, amelyek hagyományosan hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, és így módon növeljék a társadalmi egyenlőséget

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A társadalom kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, problémáira	A fiatalok érzékenységeinek fejlesztése az adott problémára
Számos fogyatékos (vagy az őt gondozó nincs tisztában az igénybe vehető támogatásról, szolgáltatásról)	Összefoglaló, tájékoztató készítése az igénybe vehető szociális ellátásokról, támogatásokról
A fogyatékkal élő személyek társadalmi elfogadásának erősítése szükséges.	Toleranciára ösztönző előadások tartása az iskolákban, intézményekben, egyéb munkáltatókkal a társadalmi elfogadás elősegítése
Járdák állapota nem minden helyen megfelelő, nem minden utca rendelkezik szilárd útburkolattal	Utcák felújítása, járdák építése, felújítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségügyi szűrések hiánya a településen	Nemcsak a fogyatékossgal élőknek, hanem a város lakosainak legalább évente egyszer mobil szűrőállomás biztosítása lenne a célunk megvalósítani. Felhívások, tájékoztatások szervezése.
Kátyús, felújításra szoruló utca, járdák	Utcák felújítása, járdák építése, felújítása, külterületi-belterületi utak javítása, fejlesztése (Petőfi sétány)
Önkormányzati vezetékes ivóvíz biztosítása	Ómezőhegyes major -víz hálózat kiépítése, lakosok rákötése
Eladósodás, magas infláció okozta szegénység, közüzemi tartozások növekedése	Lakosok tájékoztatása, segítése, részletfizetési lehetőség kérésének segítése a szolgáltatóknál.

Lakhatási problémák különböző okokból (krízis helyzet, munkahely)	Önkormányzati lakások felújítása -pályázat útján

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) A 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyház, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen működő civil szervezetek:

- *Mezőhegyesi Platán SE*: 1986 óta létezik a városban ITF Taekwon-do sportkör. 1997 óta működik egyesületi formában. A létszám folyamatosan változik.

- *Sporthorgász Egyesület*
- *Városi Nőklub*: fő céljuk a szabadidő hasznos eltöltése. Vannak állandó programjaik: ünnepi megemlékezések (újév, nőnap, farsang, költészet napja), kirándulások, játékonysági tevékenység (szendvicskészítés, palacsintasütés stb.). Nagyon népszerűek a város életében is kirándulásaik.
- *Mozgáskorlátozottak Egyesülete*
- *Vakok és gyengénlátók helyi csoportja*
- *Város- és környezetvédő Egyesület*
- *Mezőhegyesi Sportegyesület*
- *József Attila Általános Iskola Gyermekeiért Alapítvány*
- *Mezőhegyes Város Fúvószenekara*
- *Gyöngyszemek Mazsorett Egyesület*
- *Egészséges Mezőhegyesért Tömegsport Egyesület*
- *Egészségünkért Természetbarát és Egészségmegőrző Egyesület*
- *Magyar Vöröskereszt Mezőhegyesi Alapszervezete*
- *Marosháti Kistérség Turizmusáért Egyesület*
- *Mezőhegyes Közbiztonságáért Polgárőr Egyesület*
- *Mezőhegyes Közbiztonságáért Polgárőrség*
- *Mezőhegyesi Állatvédők Egyesülete*
- *Mezőhegyesi Református Egyházközségért Egyesület*
- *Grand Hope Lovassport és Művészeti Egyesület*
- *Mezőhegyesi Ménes Közhasznú Sportegyesület*
- *Mezőhegyes Szakképzésért Alapítvány*
- *Mezőhegyes Városért Közalapítvány*
- *Marosházi Kistérség Turizmusáért Egyesület*

- b) *helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;*

A városi önkormányzat és az egyház kapcsolata harmonikus, egymás kölcsönös segítségével alapul. A városban evangélikus, református és katolikus vallási közösség is megtalálható. A helyi szervezetek támogatása képviselő-testületi határozatok, rendeletek alapján rendszeresnek mondható. [A Román Nemzetiségi Önkormányzat a 2024. évben a törvény erejénél fogva megszűnt.](#)

Mezőhegyesen megerősödtek a civil szervezetek és munkájukat agilis, a település érdekeit figyelembe vevő vezetők irányítják. Az önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőséget, hogy munkájukat segítve támogatásban részesítse őket. A civil szervezetek esetében a rendezvényeiket külön kérelem alapján a képviselő-testület – lehetőségéhez mérten – anyagilag is támogatja. Az egyházi szervezetek jelentős szerepet töltenek be a város életében. Nyitott rendezvényeikkel várják az érdeklődőket. Erősnek és jónak mondható az önkormányzat, civil szervezetek, egyház, önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényeken.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Mezőhegyes Város Önkormányzata több társulásban vesz részt. Társulásokban való részvételét együttműködési – társulási megállapodások rögzítik. A testvér-települési együttműködések a polgárok érdekében, a kölcsönös társadalmi, gazdasági értékek gyarapítása, a kulturális, turisztikai programok megvalósítása céljából jöttek létre a városok vezetősége által. Céljaik, hogy a települések lakossága közötti barátságot tovább ápolják, a települések lakosai, társadalmi szervezetek, intézmények, vállalkozások közös tevékenységeik széleskörű bővítésére törekedjenek

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A városban működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekednek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják – lehetőségükhöz mérten – a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat, egyéb partnerek (önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) a személyes kommunikáció révén, telefonon történő, interneten keresztüli kapcsolattartással vettek

részt a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában. A HEP Fórumon az aktuális problémák feltárása, megbeszélése a cél. Fontos az egyes intézmények közötti információ csere

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek, a nemzetiségi önkormányzatnak, az önkormányzati intézményeknek, a lakosságnak is elérhetővé válik az elfogadott, városi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről bizottsági és képviselőtestületi üléseken történik a beszámolás és így módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is. A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum ülésének összehívása. A nyilvánosság folyamatos biztosítására tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a regisztrált álláskereső, illetve a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők-generációkon át öröklődik. Adósság állomány újratermelődése, hivatalos ügyekben járatlanság, rossz munkaerő piaci helyzet, pályakezdők elhelyezkedés nehézségei	Közfoglalkoztatás, felzárkóztatás, fejlesztés, felvilágosítás, képzések-pályázatok útján, szociális - gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, szükséglet alapú szolgáltatások szervezése
Gyermekek	Veszélyeztetettség, közlekedési szabálytalanságok, alkoholfogyasztás, fiatalkori bűnelkövetés, diszkrimináció, alultápláltság, gyermekbántalmazások, internet veszélyei, egészsége jövőképi hiánya, szabadidő hasznos eltöltése, Bölcsődei férőhelyhiány	Jelzőrendszer, Szabadidős programok, személyiségfejlesztés, gyermekétkeztetés-szünidei étkeztetés, szakmai továbbképzések, pályázati források

Nők	Munkanélküli, ill. gyermeküket egyedül nevelő munkanélküli nők száma magas, családon belüli erőszak, helyben elérhető képzések hiánya, tudatos család és gyermekvállalás	Önsegítő csoport, családbarát munkahelyek, nyári táborok, bölcsődei létszám bővítés, tájékoztatás, képzések-pályázatok útján
Idősek	Elmagányosodás, a nappali ellátásban és házi segítségnyújtásban részesülők számának növekedése, szociális ellátások ismeretének hiánya, veszélyeztetett korcsoport-bűnelkövetés szempontjából	Szállítás, képzés, házi gondoskodás, tájékoztató anyagok összeállítása, tanyagondnoki szolgáltatás, polgárőrség-rendőrség jelenléte
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők elfogadtatása a társadalommal, szolgáltatások ismeretének hiánya, biztonságos közlekedés	Tájékoztató anyagok összeállítása A lakosság - fiatalok érzékenységeinek fejlesztése -közös programok szervezése, járdák utak karbantartása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Egészségügyi szűrések hiánya, Kátyus, felújításra szoruló utca, járdák, ivóvíz biztosítása, Eladósodás, magas infláció okozta szegénység, közüzemi tartozások növekedése, Lakhatási problémák	Mobil szűrőállomás biztosítása ,Felhívások, tájékoztatások szervezése, külterületi-belterületi utak javítása, fejlesztése (Petőfi sétány), Ómezőhegyes major -víz hálózat kiépítése, lakosok rákötése, részletfizetési lehetőség, Önkormányzati lakások felújítása - pályázat útján

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol minden ember (faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzetre való tekintettel) Egyenlőnek és Jól érzi magát.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak, helyzetük javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek mindenek felett álló érdekeinek képviselését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek otthoni ellátására, széleskörű szociális, mentális és egészségügyi ellátására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölését.

Különös figyelmet fordítunk, hogy a fogyatékkal élők egyenlő eséllyel férjenek hozzá a szolgáltatásokhoz.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Adósságállomány Eladósodás	Mélyszegénységben élők körében magas az adósságállomány felhalmozása, eladósodás	Adósságállomány, eladósodás csökkentése, Munkához, rendszeres jövedelemhez való jutás elősegítése	Költségvetési koncepció: 233/2017. (XII. 13.) Kt. hat. Gazdasági program: 79/2018. (III.28.) Kt. hat. Szociális Szolgáltatásszervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Igényfelmérés a célcsoport körében Egyéni tanácsadás igényekhez mérten Szociális támogatások nyújtása Munkahelyek feltérképezése	Polgármester	2028.12.31.	Célcsoport visszajelzései - öngondoskodás megléte Beszámolók Statisztikai mutatók	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	Érdekltetés Munkahelyekkel való folyamatos kapcsolattartás	Nem releváns
2	Hátrányos helyzet öröklődése	Mélyszegénységben élők körében átöröklődnek a hátrányos helyzetet megalapozó „értékek”, „szokások”	Hátrányos helyzet csökkentése -biztos jövedelem forrás -lakáskörülmény	Szociális Szolgáltatásszervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Hátrányos helyzet okainak feltárása Közfoglalkoztatás biztosítása, mint biztos jövedelemforrás Szociális-	Polgármester	2028.12.31.	Közfoglalkoztatotti létszám Önkormányzati bérlakások száma-szociális alapon kiadva Beszámolók	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	Az öngondoskodással-munkahely-megtartásával csökken a hátrányos helyzet	Nem releváns

			-iskolázottság			bérlakáshoz való hozzájutás segítése						
						Tanulás - Képzés lehetőségei k feltérképezése						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Egészséges Ön és jövőkép	A gyerekek tájékozatlanok szexuális téren, nincs egészséges jövőképük	Életmódtanács adással és szexuális felvilágosítással „eltereljük” a kiskorúak, fiatalkorúak dohányzását, droghasználatát és egyéb szenvédélybeteg ségekhez vezető útját, valamint az abortuszhoz vezető utat	A gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló rendelet: 5/2014. (III.1.) Békés Megyei Gyermekvédelmi Partnerségi Protokoll	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Felvilágosító, élelmódtanács adó órák tartása Iskolai, rendőrségi programok megtartása	Polgármester Oktatási Intézmény Rendőrség Védőnők	2028.12.31.	Előadások száma Beszámoló- Bűnmegelőzési, Gyermekvédelmi	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	Érdeklteté tétel Az egészséges életmód fenntartását ösztönözni szükséges minden generáció számára	Nem releváns
2	Gyermekek szünidei ellátása	Szabadidő hasznos eltöltése nem teljeskörűen biztosított Szünidei étkeztetésben részeseülő gyermek száma ingadozó	Színes gyermekprogram és felügyelet biztosítása a nyári szünet ideje alatt Minden jogosult gyermek vegye igénybe a szünidei	A gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló rendelet: 5/2014. (III.1.) Békés Megyei Gyermekvédelmi Partnerségi Protokoll Szociális Szolgáltatásszerve zési koncepció:	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Nyilatkozatok, igényfelmérés ek Összegyűjtött adatok összegzése Közművelődés általi programok megszervezése Anyagi források	Polgármester	2028.12.31.	Nyilatkozatok, Beszámolók, Képek Statistikai adatok	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	A gyermekek részére minden évben megrendezésre kerülő szünidei programok, az ingyenesen igénybe vehető étkeztetés, mind -mind hozzájárul a	Nem releváns

			étkeztetést	149/2016. (VI.29.) Kt. hat.		biztosítása					gyermekek egészséges, kiegyensúlyozott gyermeki létehez	
3	Bölcsődei férőhely hiánya	A bölcsődei férőhely „megtelt”, nincs több kapacitás a bölcsődés korú gyermekek befogadására	Az arra rászoruló bölcsődés korú bekerüljön az intézményben ahol életkori sajátosságát figyelembe véve biztosítsák számára a gondozást, nevelést, fejlesztést. A szülők, elsősorban az édesanya el tudjon helyezkedni.	A gyermekvédelmi helyi rendszeréről szóló rendelet: 5/2014. (III.1.) Békés Megyei Gyermekvédelmi Partnerségi Protokoll Szociális Szolgáltatásszervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	igényfelmérések Összegyűjtött adatok összegzése Pályázati források felkutatása	Polgármester	2028.12.31.	Pályázat figyelés Folyamatos kapcsolattartás a célcsoporttal	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	A bölcsődei létszám bővítésével az arra rászoruló gyermekek megkapják a nekik való fejlesztést, a szülők pedig a munkába állással nagyobb anyagi biztonságot tudnak teremteni	Nem releváns
								2024.09.01. Megvalósult Pályázat útján megtörtént a férőhely bővítés.				
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Gyermekeit egyedül nevelő munkanélküli anyák	Gyermekeit egyedül nevelő édesanyák elhelyezkedésének nehézségei Részmunkaidős álláshelyek Bölcsődei férőhiány Képzettség	Célcsoport számára megteremteni a munka világába való visszakapcsolódás lehetőségét	Szociális Szolgáltatásszervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.) A gyermekvédelmi helyi rendszeréről szóló rendelet: 5/2014. (III.1.)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőtlenségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Célcsoporttal való kapcsolattartás Munkalehetőségek felkutatása Képzési lehetőségek feltérképezése	Polgármester Munkaügyi Központ	2028.12.31.	Pályázat figyelés Képzések száma Bizonyítványok-Oklevelek száma Beszámoló- Bölcsődei, Óvodai, Közfoglalkoztatási	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	A munka világába visszakapcsolódó szülők kiegyensúlyozott szociális-anyagi háttérrel tudnak biztosítani a családnak	Nem releváns

		hiánya										
2	Párkapcsolati problémák, családon belüli erőszak létezése, látenciája	A bántalmazás, családon belüli erőszak rejtve marad	A családon belüli erőszak megelőzése, visszaszorítása, elkövetésének akadályozása	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.) Bűnmegelőzési program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőtlenségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Tájékoztatás nyújtása a családban élőknak, aktív és hatékony jelzőrendszeri együttműködésről. A rendőrség által és a központi prospektusokon kívül helyi tájékoztató lapok készítése, ahol a helyi segítségadás elérhetőségei is szerepelnek, előadások szervezése - felismerés – ki tud segíteni – lelki terápia igénybevételehez segítségadás.	Polgármester	2028.12.31.	Szórólapok kihelyezése az Intézményekben (Iskola, Óvoda, Védőnő, Alapszolgáltatási Központ...stb) – ezek dokumentálása Előadások, tájékoztatók megtartása az adott intézményben Rendőrségi - Bűnmegelőzési-Gyermekvédelmi beszámolók	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás Technikai erőforrás	Bizalom, intimitás, a névtelenség megtartása, a segítők megfelelő kommunikációja, és a folyamatos kapcsolattartás	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek elmagányosodása	A településen növekvő tendenciát mutat az elmagányosodott idősek száma	A település magányos, idősek lakóinak új életcélokat találni, hogy mentális és fizikai állapotuk	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.) Költségvetési	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), 2023-2024.	Nappali ellátás, idősek klubja népszerűsítése - helyi újság, szórólapok Programok szervezése	Polgármester Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Intézmény vezetője	2028.12.31.	Nő a nappali ellátásban részesülők száma Közös rendezvényeken résztvevők száma emelkedik Csökken az izolálódott idősek száma	Adományok, forrás elkülönítés, önkéntes munka a programszervezéshez, lebonyolításhoz, Érintett	Tájékoztatás, folyamatos kapcsolattartás, gondozás	Nem releváns

			javulhasson.	konceptió					Beszámolók	célcsoport, házi gondozók, családsegítők, szociális ügyintéző, civil szervezetek Technikai erőforrás		
2	Az idősek ne váljanak áldozattá	Az idősek a legvesélyeztetettebb célcsoport a bűnelkövetőknek	Az idősek ismeretének bővítése (Bűnelkövetők felismerése, védekezése, segítségkérés)	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.)	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), 2023-2024.	Szórólapok, Felhívások eljuttatása a célszemélyekhez Közüteményekben való plakátot, kiadványok népszerűsítése	Polgármester	2028. 12. 31.	Szóróanyag Előadások szervezése/dokumentálása Rendőrségi jelentések Beszámolók	Humán Pénzügyi erőforrás, Tárgyi-technikai feltételek	Az idősekkel való folyamatos kapcsolattartás	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élők társadalmi elfogadása	Fogyatékkal élőket a fiatalabb generáció nem fogadja el teljes értékű embernek	Fogyatékosok teljes elfogadása minden generáció részéről célcsoportokkal való kapcsolatfelvétel	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Közüteményben dolgozók érzékenyítése előadások, programok szervezése. Minden városi rendezvényen a fogyatékos szervezetek/egyesületek részt vesznek. Óvodákban, iskolákban egészségnap keretében fogyatékkal kapcsolatos érzékenyítő	Polgármester Szociális Intézmény Oktatási Intézmény	2028.12.31.	Városi programok száma Rendezvények Oktatási intézmények programjainak, előadásainak száma	Humán Pénzügyi erőforrás, Technikai eszközök	A közreműködő intézmények, személyek, szakemberek jó kapcsolata, információ átadása.	Nem releváns

						program						
2	A fogyatékkal élők tájékoztatása az igénybe vehető ellátásokról	A fogyatékkal élők nem ismerik teljes körűen az állami és önkormányzati támogatásokat	A fogyatékkal élők legyenek napra készek az őt érintő támogatásokról támogatási rendszerről	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció: 149/2016. (VI.29.) Kt. hat. A szociális helyi rendelet: 5/2014. (III.1.)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Ügyintézésében a speciális kapcsolatteremtés, érzékenyítés ügyfajtáktól függően ügyintézők tájékoztatása, szakmai képzése Városi Havi lapban tájékoztatók megjelenése	Polgármester	2028.12.31.	Mezőhegyesi Alapszolgáltatási Központ segítségével igényelt ellátások, támogatások száma Média közlemények száma	Humán - Pénzügyi erőforrás, Tárgyi-technikai feltételek	Az igénybe vehető ellátások, támogatások az életminőség javulását idézi elő. A célcsoporttal folyamatos kapcsolattartás	Nem releváns
0. Településszintű probléma												
1	Egészségtudatos életmódra nevelés, egészségügyi szűrések	Az egészségromlás a településen is megfigyelhető	Egészségtudatos életmód, a prevenció	Költségvetési koncepció Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Helyi szinten megrendezése kerülő egészségnap, egészségügyi szűrés népszerűsítése Szűrőbusz lehetőségének feltérképezése	Polgármester	2028.12.31.	Helyi lapban való megjelenés Részvételi arány	Humán-Pénzügyi – Technikai forrás	A lakosság egészségi állapotának javítása, életminőség javulása	Nem releváns
2	Lakhatási problémák	Az alacsony jövedelemmel rendelkező családok biztonságos lakhatása nem megoldott.	A nehéz sorsú, alacsony jövedelműek számára is biztosítva legyen, hogy a fejük felett „tető” van.	Költségvetési koncepció Költségvetési koncepció Lakásrendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati forrás felkutatása az Önkormányzat bérházak felújítására	Polgármester	2028.12.31.	Pályázat felkutatása, megléte	Humán-Pénzügyi – Technikai forrás	A családokkal való szoros együttműködések	Nem releváns

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

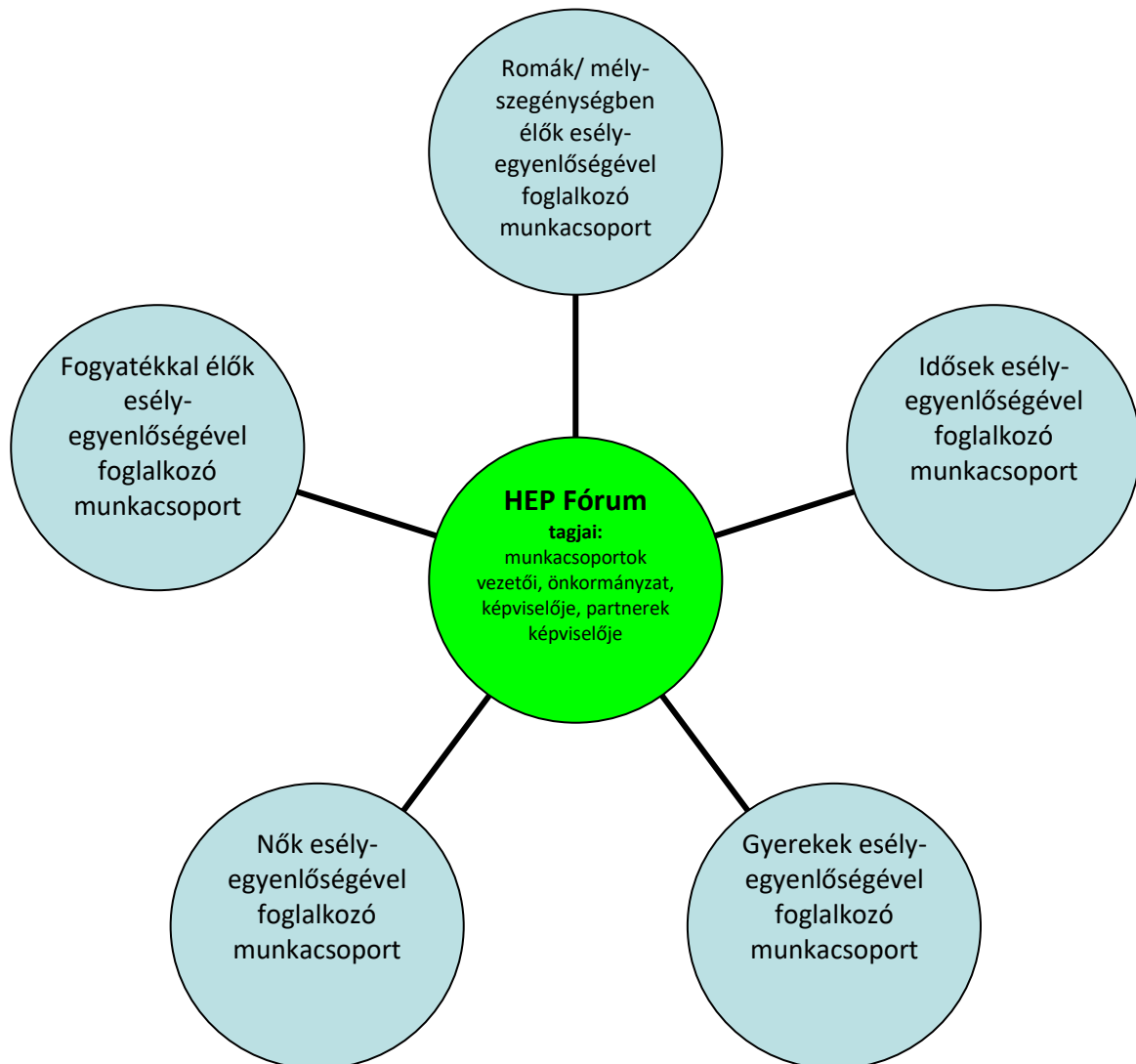
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken

(opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a

hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkrimináció mentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Mezőhegyes Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mezőhegyes Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a _____ / _____ (VI.25.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Mezőhegyes, 2025. június 26.

Pap István Tibor
polgármester